Cumhuriyet
DERGİ
PARASIZ PAZAR EKİ

SAYI 327
28 HAZİRAN 1992

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ SAHİPLERİNİ BULDU

CUMHURİYET KİTAP KULÜBÜ

Kitapları satışta olan yayınevleri

ABC / ADA / ADAM / AFA / AKIŞ / AK-YÜZ / ALAN / ALTIN KİTAPLAR / ANT / ARA / ARBA / ARITAN / ARKEOLOJİ VE SANAT / ATAOL / ARKADAŞ / AYRINTI / BAĞLAM / BAŞAK / BDS / BEBEKUS'UN KİTAPLARI / BELGE / BETA / BFS / BİBLİOTEK / BİLİM VE SOSYALİZM / BİLGİ / BİREY VE TOPLUM / BOYUT / BROY / CAN / CEM / CEP / CUMARTESİ / CUMHURİYET / ÇAĞDAŞ YAYINCILIK / ÇAĞDAŞ YAYINLARI / ÇINAR / DAMAR / DEMET / DERGAH / DOST KİTABEVİ / DÖNEM / DÜZLEM / E / EDEBİYAT / EKİM / EKİN / EL YAZILARI / EREN / ESİN / EVRİM / FONO / FORM / GECE / GERÇEK / GERÇEK SANAT / GÖLGE / GÜNDOĞAN / GÜR / HABORA (TUYGUN) / HACAN / HATİPOĞLU / HAZİRAN / HİL / HÜRRİYET VAKFI / İDEA / İLETİŞİM / İNKILAP / İNSAN / İNTER / İSİS / İSTANBUL / JOKER / KABALCI / KASTAŞ / KAVRAM / KAYA / KAYNAK / KIYI / KORAL / KORSAN / LİMBO / MAVİBULUT / METİS / MİLLİYET / NİSAN / ODA / ONUR / ÖĞRETMEN / ÖNCÜ ÖYKÜ / ÖZER / ÖZGÜR / PAN / PARS / PAPİRUS / PAYEL / PENCERE / REDHOUSE / REMZİ / RUH VE MADDE / SAK / SARMAL / SATRANÇ / SAVAŞ / SAY / SEL / SİMAVİ / SİMGE / SORUN / SOSYAL / SUN / TEKİN / TELOS / TODAIE / TOPLUM / TOROS / TÜRK DİL DERNEĞİ / ÜNLÜ / VARLIK / VERSO / YABA / YALÇIN / YA-PA / YAPI KREDİ / YAPRAK / YASA / YAŞAM / YAZIT / YENİ TÜRKÜ / YILMAZ / YOL / YORDAM / YÖN / YURT / YUVA.

TAKSİTLE KİTAP VERİYOR

DİLEYEN HERKESE 6 AY VADELİ

- ❑ GÜNCEL SORUNLAR DİZİSİ
- ❑ DENEME-İNCELEME DİZİSİ
- ❑ TARİH KİTAPLARI DİZİSİ
- ❑ SİNEMA KITAPLARI DİZİSİ
- ❑ BAŞVURU KİTAPLARI DİZİSİ
- ❑ YEMEK KİTAPLARI DİZİSİ
- ❑ ROMAN-ÖYKÜ DİZİSİ
- ❑ SÖZLÜKLER

NAZIM HİKMET Dizisi

AZİZ NESİN Dizisi

ÇOCUK KİTAPLARI Dizisi

KADIN KİTAPLARI Dizisi

Bilgi edinmek istiyorum.

Adım, Soyadım:_____

Adresim:_____

Tel.:_____

Adres:
Cumhuriyet Kitap Kulübü Çağ Pazarlama A.Ş.
İstiklal Cad. Zambak Sok. 4/1 Beyoğlu-İSTANBUL
Tel.: 152 38 81-152 38 82-152 38 61

İÇİNDEKİLER

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

4 BİR KONU / ÜÇ ÇİZER

6 GEÇMİŞTEN GELECEĞE BİR YARIŞMANIN İKİ ANLAMI

6 KARİKATÜR: ALPER SUSUZLU

7 KARİKATÜR: ERAY ÖZBEK

8 AFİŞ: ZAFER BARAN

9 FOTOĞRAF: EMİNE CEYLAN

10 UZUN METRAJLI FİLM SENARYOSU: CEMAL ŞAN

12 SOSYAL BİLİMLER ARAŞTIRMASI: MURAT BALAMİR

10 YAYIMLANMIŞ ROMAN: İNCİ ARAL

15 YAYIMLANMAMIŞ ROMAN: DERVİŞ ZAİMAĞAOĞLU

16 ÖYKÜ KİTABI:ERHAN BENER

17 YAYIMLANMAMIŞ ÖYKÜ KİTABI: CİHAT BURAK

10 ŞİİR KİTABI: AHMET ERHAN

20 BAŞKENT GÜNLERİ

21 PAZARIN PENCERESİNDEN

22 BRİÇ / SATRANÇ

23 BULMACA / ÇÖZMECE

sayfa 6 **Zafer Baran'ın birincilik kazanan afişini kapağımıza uyarlamak amacıyla, yazısız olarak kullandık..**

DERGİ'DEN

Merhaba,
Dergimizin bu haftaki sayısını Yunus Nadi Ödülleri'ne ayırdık gördüğünüz gibi. Türkiye'nin en eski yarışması konumuna gelen Yunus Nadi Ödülleri'ni kazananlarla sıcağı sıcağına yapılan söyleşiler, özgeçmişleri ve yapıtlarından örneklerle dolu bir dergi hazırladık. Bir hafta boyunca çiçeği burnundaki ödüllü sanatçılarla aynı heyecanı yaşadık, tattık. Ödüllü sanatçıların profesyoneli amatörü aynı duygular içinde yurdun çeşitli yerlerinden Cumhuriyet DERGİ'ye ulaşarak bu sayının gerçekleştirilmesine yardımcı oldular. Kimi DERGİ'ye kadar geldi, kimi Londra'dan faksla, postayla malzemeleri ulaştırdı, kimi de yoğun işlerini bir yana bırakıp Yunus Nadi Ödülleri sayısı için bizle beraber çalıştı. Zevkli ve tempolu bir yarış sonucu Cumhuriyet DERGİ'nin üçüncü kez Yunus Nadi Ödülleri'ne ayırdığı sayısı ortaya çıktı. Ödüllerin kazananlara ve katılanlara yeni ufuklar açması dileğiyle nice yıllara diyoruz.
Hoşça kalın.

Cumhuriyet DERGİ

YAKAMOZ
TURİZM SEYAHAT ACENTASI
BOYDAN BOYA KARADENİZ/YAYLALAR
UZUNGÖL/KAÇKAR
8 gece-9 gün+ulaşım+rehberlik TP kon 1.750.000 TL.
BEHRAMKALE / ASSOS
Cuma-Pazar YP kon. 300.000 TL Haftalık 750.000 TL.
PATARA
7 gece 8 gün YP kon ulaşım 4 çevre turu 990.000 TL.
MARMARİS GÖKOVA
7 gece 8 gün YP Kon. 2 çevre turu dahil 790.000 TL
Bilgi için: İst: 349 67 94/95-337 44 04 Bursa: 22 74 30 Adapazarı: 137 60

CUMHURİYET DERGİ SAHİBİ: CUMHURİYET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK T.A.Ş. ADINA **BERİN NADİ** ■ GENEL YAYIN YÖNETMENİ: **ÖZGEN ACAR** ■ GENEL YAYIN KOORDİNATÖRÜ: **HİKMET ÇETİNKAYA** ■ YAZI İŞLERİ MÜDÜRLERİ: (SORUMLU) **FÜSUN ÖZBİLGEN, CELAL BAŞLANGIÇ** ■

SAĞLIK ve GÜZELLİK REHBERİ

ÇANAJANS 251 00 44-251 41 55

DOÇENT
Dr. Arif Verimli
Ruh (Sinir) Hastalıkları Uzmanı
Psikiyatrist- Psikoterapist
Haftaiçi: 16.00-19.30
C.tesi: 10.00-15.00
Tel: 529 00 82
Millet Cd. Ciner Ap. No: 119/4 ÇAPA- İST. (Kan Merkezi Karşısı)

T.C. Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
gelişim
Zihinsel Özürlü ve Otistik Çocuklar Özel Rehabilitasyon Merkezi
Yücetarla Cd. 23/2 Zuhuratbaba-Bakırköy
Tel: 583 42 74

Psikiyatrist
Dr. Ayça Çerman
Gerçekleştirmek istediğiniz kendiniz yolunda 10 seans
Randevu İçin: 521 82 85
Fevzipaşa Cad. No: 27 Fatih-İST.

BİO ESTETİK MERKEZİ' nde
Uluslararası Kozmotoloji eğitimli uzmanlar denetiminde
TÜM CİLT SORUNLARINA ÇÖZÜM
- Kolejen iğnelerine paydos! Gençlik iksiri kolejen maske ile cilt germe
- Bio enerji metodu ile göğüs tedavileri (Sarkma, gevşeme, dikleştirme)
- Bilgisayarla sağlık 10 saatte 2 beden Zayıflama Sellülit, şişmanlık, doku zayıflığı, romatizma, kireçlenme
- Yeni sistem fırınlamayla aksesuarlı protez kaynak tırnaklar (tırnağı uzamayan, tırnak yeme alışkanlığı olanlara müjde)
- 24 saat sabit akmayan makyaj
- Suya dayanıklı Kirpik Ekme

Bağdat Caddesi Nihat Kızıltan Sk. 1/2 D:1 Kantarcı-ERENKÖY-İST. Tel: 368 57 62

BİR KONU / ÜÇ ÇİZER

ÖDÜL

BEHİÇ AK

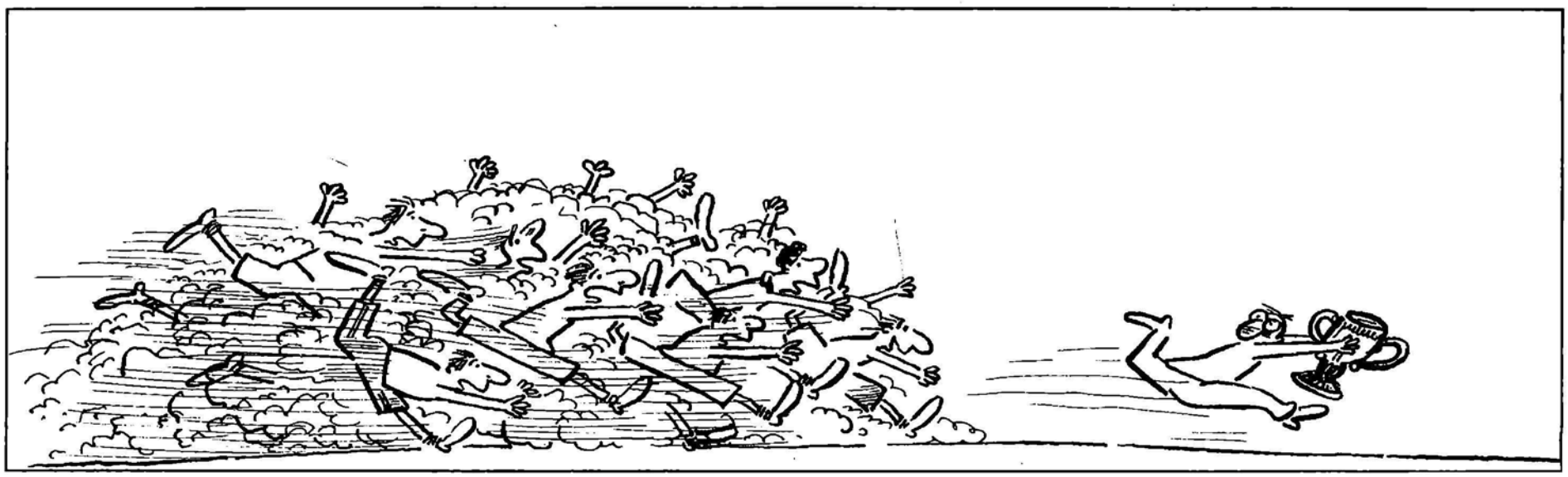

KAMİL MASARACI

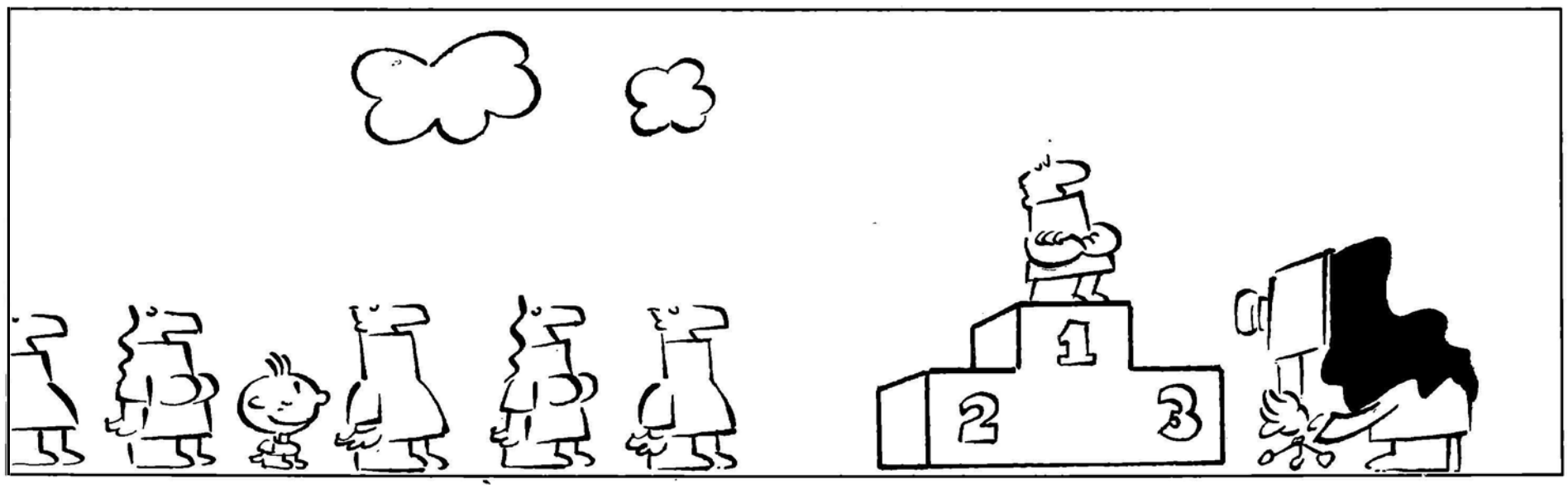

PİYALE MADRA

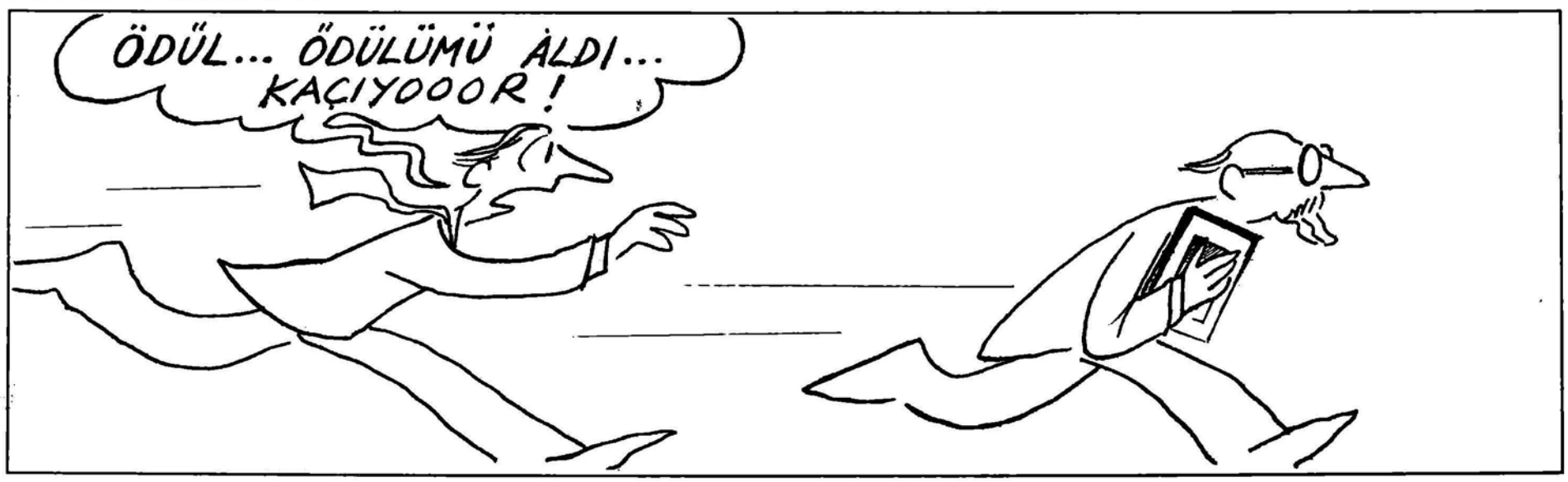

KURULUŞUNDAN BU YANA

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ YARIŞMA BİRİNCİLERİ

1946-47	Serbest konu	Erdoğan Meto
1947-48	Küçük hikâye	Fethi Başak
1948-49	Atatürk'e ait bir hatıra	Melek Erbilen
1949-50	Bir yurt yazısı	Zeyyat Selimoğlu
1950-51	Milli Mücadele'den bir hatıra	Muammer Çekinay
1951-52	En güzel şiir	Azmi Tekinalp
1952-53	Karikatür	Orhan Doğu
1953-54	En güzel hikâye	Ayperi Akalın
1954-55	İnkılâplarımızı nasıl koruyabiliriz?	İbrahim Baç
1955-56	Demokrasi yolunda neler yaptık? Neler yapmalıyız?	Ümit Ünkan
1956-57	En güzel şiir	Asaf Çiğiltepe
1957-58	En güzel roman	Fakir Baykurt
1958-59	Röportaj	Mustafa Gümüşkaynak
1959-60	Dil Davamız	Ekrem Alptekin
1960-61	27 Mayıs'ın manasını anlatınız	Demir Kandemir
1961-62	En önemli davamız nedir?	Mustafa Ok
1962-63	Makale (Sosyalizm mi, liberalizm mi?)	TuranTan
1963-64	Cumhuriyetin 40. yılında Atatürkçülükten ne anlıyoruz?	Kemal Anadol
1964-65	Küçük hikâye	Öner Ünalan
1965-66	Türk devrim tarihi devrimlerle ilgili olarak Türkiye'nin gelişmesi	Sabahattin Selek
1966-67	Türk Dil Devrimi'ni yansıtan Türk dilinin arınması ve zenginleşmesi	Zeynep Korkmaz
1967-68	Türk Dil Devrimi, Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı bu savaşta geçmiş bir olayı ya da Türk toplumunun temel sorunlarını konu almış roman	Kemal Tahir
1968-69	Türkiye'nin tüm kalkınma sorunu, bu sorunlar içinde biri veya birkaçını konu alan bilimsel nitelikte eserler	Doğan Avcıoğlu
1969-70	Kurtuluş Savaşı ve Devrimler (film senaryosu)	Oktay Arayıcı ve Güngör Dilmen
1970-71	Yedi dakika	Celal Erkunt
1971-72	Kadın erkek eşitliği	Fatma Gürel (Bölek)
1972-73	Cumhuriyet çağında dilimiz	Haldun Derin
1973-74	Cumhuriyet'in 50. yılında Türk Basını	Önder Şenyapılı
1974-75	Roman	Attila İlhan
1975-76	Yaşadığımız yüzyılda Türk kadının yeri	Füsun-Tunç Tayanç
1976-77	1876-1976 Türkiye'de anayasal düzenler	Dinç-Tunç Tayanç
1977-78	Cumhuriyet döneminde gençlik	Fulya-Hasan Basri Gürses
1978-79	En güzel çocuk romanı	İsmail Uyaroğlu
1979-80	Türkiye'de sansür sorunu	1. seçilmedi 2. Füsun-Tunç Tayanç
1980-81	Köşe yazısı	Göksel Türk
1981-82	Toplumbilim	Sami Güven
1982-83	Cumhuriyet basını ve demokrasi	Verilmedi
1983-84	Fotoğraf (siyah-beyaz)	Nevzat Çakır
1984-85	Karikatür	Cezmi Ermiş
1985-86	Mizah Öyküsü	Verilmedi
1986-87	Röportaj (Gençlik)	Oral Çalışlar
1987-88	Senaryo	Alper Uygur
1988-89	Röportaj (İnsan Hakları)	Mecit Ünal
	Afiş (Kitap)	Serdar Akkaya
	Karikatür (Çevre)	Abdullah Orhan
	Öykü (Kadın)	Ayfer Tunç
	Fotoğraf (Çocuk)	Ferhat Atalay
1989-90	Yayımlanmış Öykü	Hulki Aktunç
	Yayımlanmamış Öykü	YurdaerErkoca
	Yayımlanmış Roman	Verilmedi
	Yayımlanmamış Roman	EmelEbcioğlu
		Yılmaz Karakoyunlu
	Yayımlanmış Şiir	Verilmedi
	Yayımlanmamış Şiir	Verilmedi
	Yayımlanmış Röportaj	Bekir Yıldız
	Yayımlanmamış Röportaj	Fehmi Salık
		Dinçer Sezgin
	Yayımlanmış Sosyal Bilimler	Cüneyt Ölçer
	Yayımlanmamış Sosyal Bilimler	Dr. Ayhan Aktar
	Afiş (Konu: Yunus Nadi Ödülleri)	Mahmut Soyer
	Yayımlanmış Fotoğraf	Ahmet S.Sabuncu
	Yayımlanmamış Fotoğraf	Aclan Uraz
	Yayımlanmış Karikatür	Hatay Dumlupınar
	Yayımlanmamış Karikatür	Hakan Boyav
	Uzun Metrajlı Film	Yusuf Kurçenli
	Kısa Metrajlı Film	Verilmedi
	Uzun Metrajlı Film Senaryosu	Ömer Uğur
1990-91	Öykü Kitabı	Ülkü Tamer
	Yayımlanmamış Öykü Kitabı	Dost Körpe
	YayımlanmışRoman	Tarık Dursun
	YayımlanmamışRoman	Verilmedi
	Şiir Kitabı	KemalÖzer
	Yayımlanmamış Şiir Kitabı	Güven Turhan
	Röportaj	Zeynep Ankara
	Afiş (Konu: Yunus Nadi Ödülleri 1 2)	Cavit K. Emültay
	Fotoğraf	Mustafa Kocabaşı
	Karikatür	Muhammet Şengöz
	Uzun Metrajlı Film	Orhan Oğuz
	Kısa Metrajlı Film	Yeşim Ustaoğlu
		Hakkı Mısırlıoğlu
	Uzun Metrajlı Film Senaryosu	Ali Ulvi Hünkar
	Sosyal Bilimler Araştırması	Prof. Dr. Gönül Tankut

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

GEÇMİŞTEN GELECEĞE BİR YARIŞMANIN İKİ ANLAMI

Cumhuriyet gazetesinin birinci sayfasında "Yunus Nadi Mükâfatı" başlığı altında yayımlanan duyurudan bu yana, tam 46 yıl geçti. Yunus Nadi Armağanı Yarışması, Cumhuriyet gazetesinin kurucusu Yunus Nadi'nin birinci ölüm yıldönümünde, bu yıldönümünü geçmişe yönelik bir acı olmaktan çıkarıp geleceğe yönelik bir kültür olayına dönüştürmek amacıyla düzenlendi. Ellili, altmışlı, yetmişli yıllar boyunca tek bir dalla sınırlı olarak "Yunus Nadi Armağanı" adı altında sürüp giden yarışma seksenlerin sonunda, "Türkiye'nin yaşayan en eski yarışması" konumuna geldi. Doksanların eşiğinde, Cumhuriyet gazetesinin 65. yıldönümünü n kutlandığı, 1989'da kapsamı genişletilen Yunus Nadi Armağanı, beş dalda ödül ve mansiyon veren bir yarışma oldu. 1990'dan itibaren kapsamı daha da genişleyen yarışma, "Yunus Nadi Ödülleri" adıyla anılmaya başlandı. Bu yıl, ölümünün 47. yıldönümünde, fikir ve eylem adamı, gazeteci ve yazar Yunus Nadi'nin anısını tazelerken Yunus Nadi Ödülleri'ne 432 kişi 640 yapıtıyla katıldı. 11 dalda 11 ödülün (Yayımlanmamış Şiir dalında hiçbir yapıt yeterli oy sağlayamadı) verildiği yarışmanın sonuçları, bugün gazetelerde yayımlandı. Yarın, 29 Haziran 1992 Pazartesi günü de ödül sahibi 11 yarışmacı, İstanbul'da Türk ve İslam Eserleri Müzesi (İbrahim Paşa Sarayı'nda) saat 19.00'da yapılacak törenle ödüllerini alacaklar. Gazetemizin kurucusu Yunus Nadi'nin anısını tazeleyecek nice yarışmalarda buluşmak dileğiyle biz de bu hafta sayfalarımızın elverdiği ölçüde, ödül alan yarışmacıları ve yapıtları okurlarımıza tanıtacağız.

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

K A R İ K A T Ü R

Seçici Kurul: *Semih Balcıoğlu, Savaş Dinçel, Ferruh Doğan, Kamil Masaracı, Nehar Tüblek, Ali Ulvi.*
Seçici Kurul karikatür dalında ödülü iki kişi arasında paylaştırdı.

1954 yılında Baf'ın Susuz köyünde doğdu. 1973 yılında Baf Kurtuluş Lisesi'nden mezun olan sanatçı, 1974-1976 yıllarında İstanbul'da Model üzerinde eğitim gördü. 1970'te resim, 1979'da tiyatro ve 1982 yılında karikatür sanatına başladı. 1979-1988 yılları arasında MET başkanlığı, yönetmenlik ve oyunculuk yaptı. Bu dönemde üç oyunu sahnelendi. Çizgi roman çalışmaları, tarihsel konularda araştırmaları ve sanat yazıları bu dönemde yoğunluk kazandı. Birçok Karma Resim-Karikatür sergisine katıldı. Ayrıca bu yıllarda "3572 Mil Kare Kıbrıs" eserine imzasını attı. 1986 yılında Karikatürcüler Derneğinin kurulmasında öncülük etti. Uluslararası karikatür yarışmalarında eserleri sergilendi, albümlere alındı ve ödüllendirildi. İlk özel tiyatro olan "Kıbrıs Türk Komedi Tiyatrosu"nun kurucularındandır. Tiyatroda yönetmen, oyuncu ve oyun yazarı olarak aktif görev yapıyor. Evli ve bir oğlu var. Ankara - İstanbul - Londra - Japonya'da kişisel sergiler açtı. Yurtiçi ve yurtdışında katıldığı karikatür yarışmalarından kazandığı çok sayıda ödül sahibi.

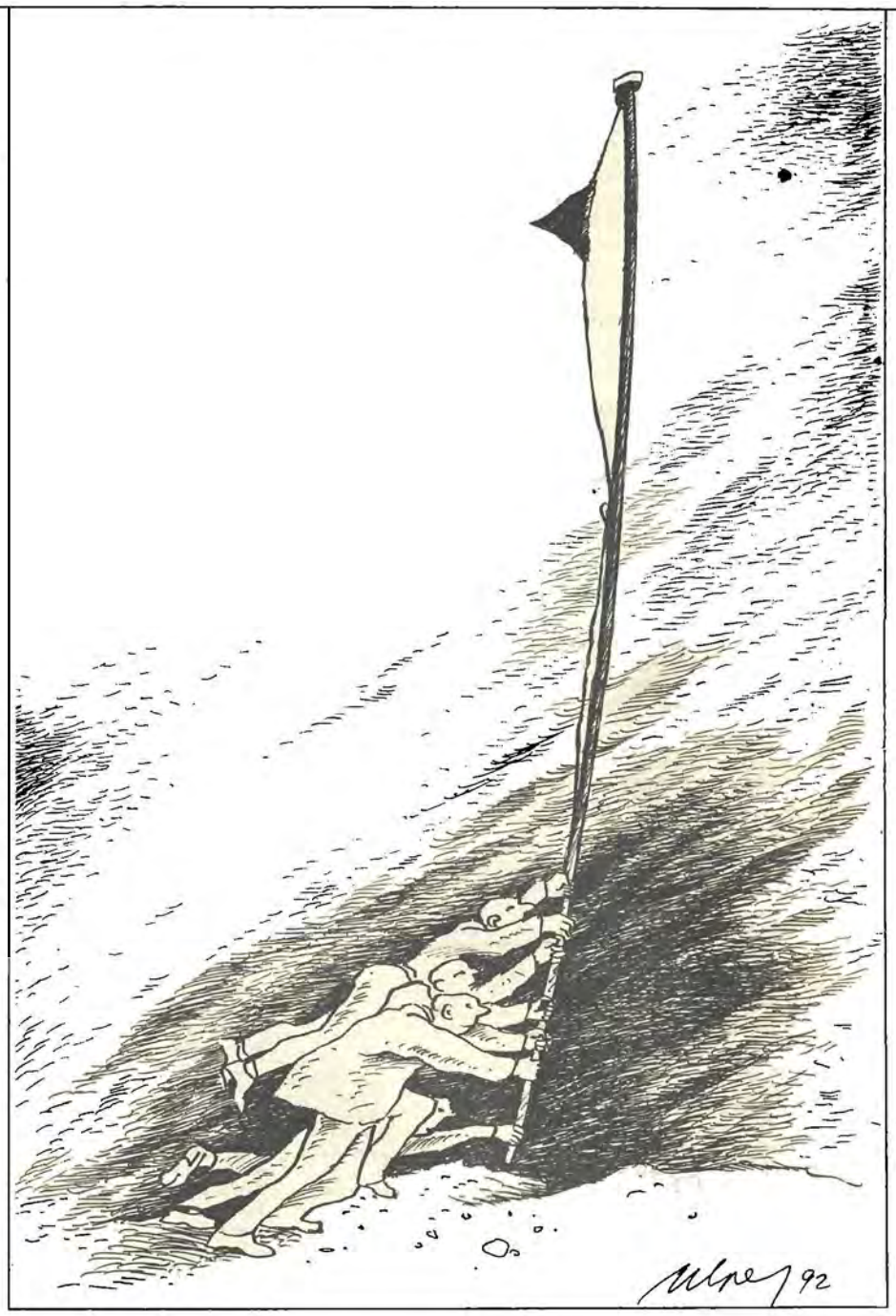

Alper Susuzlu: 'Sızılı bir gülüş vermek'

Karikatür dalı birincilerinden **Alper Susuzlu** sorularımızı yanıtladı.

Yoğun sanat yaşamınız içinde karikatürün yeri nedir?

▬ Karikatür aslında beni en son yakalayan sanat dalı. Resimle başladım, sonra profesyonel tiyatro çalışmalarım oldu. En son 80'li yıllarda karikatüre yöneldim.

Hangi türde çiziyorsunuz?

▬ Kara mizahı seçtim. Çünkü "kolayına" gülen biri değilim. Hedefim kahkaha attırmak değil, farklı, sızılı bir gülüş vermek diyebiliriz.

Neden kara mizah?

▬ Bu konuda kendimle tartışıyorum bazen, yanıtı şöyle sanırım. Bugüne dek 200 ülkeye eser gönderdik, yarışmalara katıldık. Yarışmaya katıldığımız Batı ülkelerinden gelen albümlere baktığımızda Batı karikatürünün Türk mizahıyla uzaktan yakından ilgisi olmadığını gördüm. Bunun sonucunda yaşam koşullarının sanatı etkilediği sonucuna vardım. Kıbrıs sanatı, Türk sanatı arasında kaçınılmaz olarak kara mizah vardır. Benim mizah anlayışım da bu çerçevede oluştu, aslında kara mizah gelip beni yakaladı ya da başka deyişle yaşam koşulları yakaladı. Nükleer korku, çevre kirliliği, savaşlar sürdükçe sanatta kara mizah olacaktır. Eğer bir gün dünya beyazlaşırsa ben de kara mizahtan istifa edip beyaz mizaha geçeceğim.

Nasıl çalışıyorsunuz?

▬ Yoğun bir çalışma tempom var, espriler insanın hiç hesaplamadığı yaşam dilimlerinde gelişiyor. Net olarak çalışırım, belli bir süreç içinde en iyi nasıl anlatabilirim diye düşünürüm. Bazen de belirli konular vardır. Örneğin, "Afrodit Adası'ndan Karikatürler" adlı sergim dünyayı dolaştı, kitabı da yayımlandı. Konusu duvardı. "Duvarlı" bir ülkede yaşıyorum. Bunun için de bu duvarı oymaya çalışıyorum. Bu duvarın ortadan kalkması için bir sergi düzenledim. Bu dünyanın ördüğü ve Kıbrıs'taki Türk toplumunu kuşatan bir duvar.

Bu yarışma ve ödülün sizin için farklılığı var mı?

▬ Yunus Nadi'ye her defasında katıldım. Benim için çok önemli, kendimi büyük bir sınavdan geçmiş gibi hissediyorum.

Etkilendiğiniz karikatürcüler var mı?

▬ Karikatüre başladığım yıllarda Mordillo, Serre, Bosc gibi dünya çizerlerinden etkilendim. Giderek, Turhan Selçuk, Nezih Danyal, Tan Oral'ın mizah anlayışından daha fazla etkilendim. Mizah sanatı olarak da günümüz Rus çizerlerinden İgor İsminov, Zlatkov Kovsky'den etkileniyorum.

Karikatürleriniz hangi mesajları kapsıyor?

▬ Barış, özgürlük, çevre kirliliği ve bizim duvarımız. Kıbrıstaki duvar ortadan kalkıncaya kadar da sürecek. Bu duvarın rengini araştırırsak, ABD emperyalizminin rengi olduğunu görürüz. Dünya halkları kendiliğinden birbirine düşmez.

Mizah anlayışınızı neler etkiliyor?

▬ Biz Akdeniz insanları, eğlencesine düşkün insanlarız, buna rağmen hoşgörüde de sınırsızız. Bu adada binlerce yıldır birçok toplum yaşadı. Her toplum bir öncekini baskı altına alarak bu günlere geldi. Bu insanların bunca acıyı nasıl taşıdıklarını düşününce hoşgörüye geliyoruz. Acıları hoşgörüyle Akdenizliye özgü mizah anlayışıyla bastırdılar. Akdenizli olmanın mizahıma büyük katkısı oldu. Ancak mizahımızın köklü bir gelişimi yok. Yanlamasına bir gelişme gösteriyor. Bir dergimiz bile yok. ◀

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

K A R İ K A T Ü R

Seçici Kurul: *Semih Balcıoğlu, Savaş Dinçel, Ferruh Doğan, Kamil Masaracı, Nehar Tüblek, Ali Ulvi.*

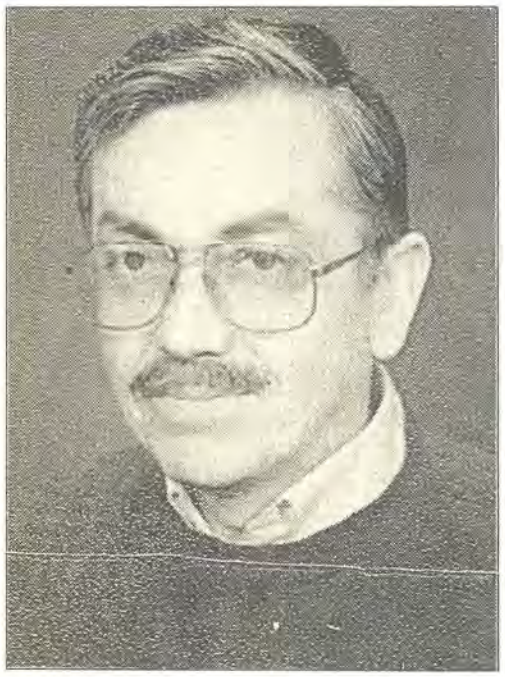

1942 Muğla doğumlu Eray Özbek. İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Mimarlık Bölümü'nü bitirdi. 60'lı yıllarda, birçok gazete ve dergide, amatör karikatürleri yayımlandı. 1984'den beri yine çiziyor, zaman zaman bazı dergilerde yayımlanıyor. Daha çok, sergi ve yarışmalara katılıyor. Kazandığı ödüllerden bazıları: Prag: Emil-91 Birincilik Ödülü, Nasrettin Hoca-1991 Özel Ödül, Marostica-1992: Strip büyük ödülü. Evli, iki kızı var.

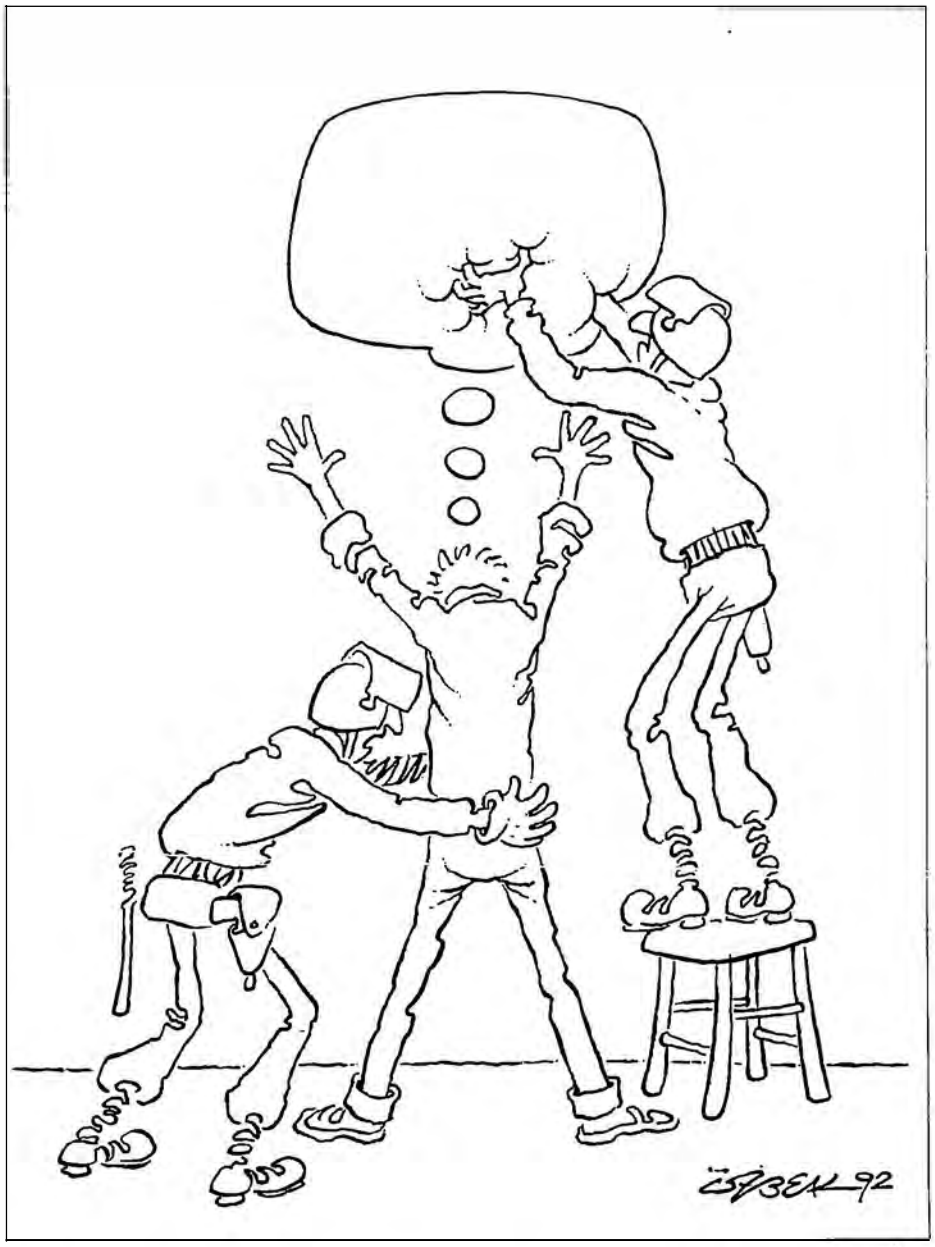

Eray Özbek: 'Çizerlerimiz ikiye bölünmüş durumda'

Karikatür dalında Yunus Nadi Ödülü'nü Alper Susuzlu ile paylaşan Eray Özbek ile ödüller ve karikatürün ülkemizdeki durumu üzerine söyleştik.

Mimarlık ve karikatür birlikte nasıl gidiyor?

▬ Karikatüre, İzmir'de lise yıllarında başladım; ama, ilk karikatürüm ancak, mimarlık öğrenimi için İstanbul'a geldikten sonra, 1962'de, Sayın Aziz Nesin'in yönettiği "Zübük" gazetesi'nde yayımlandı. Zübük ve daha sonra da Günaydın gazetesinin "Ustura" mizah eki kapanınca, sürükleyici bir nedenim kalmamıştı. Okulumu bitirip İstanbul'dan da ayrılınca, karikatüre ara vermiş oldum. Mimarlık yaşantısı arasında, kendime göre hep potansiyel karikatürcü idim; ama, eylemsiz bir onbeş yıl geçiverdi. 1984'de, Sayın Semih Poroy'un "Karikatür, gençlerin sanatıdır" gibisinden bir cümlesinden fena halde alınarak, yeni yeni çoğalmaya başlayan yarışmalar sayesinde, eylemli karikatüre döndüm. Temelde, Sayın Poroy'a hak veriyorum; ama, ben de geçen sekiz yılda biraz gençleştim sanıyorum.

Daha önce de Yunus Nadi Karikatür Yarışmasına katıldınız mı?

▬ Yunus Nadi Yarışmalarına sanırım 85'ten beri düzenli katılıyorum. Yurtiçinde ve dışında birçok ödül kazandım. Geçen yıl Prag'da, bu yıl Marostica'da birinci oldum; ama, Yunus Nadi Ödülü'nün yeri benim için bambaşka olacak.

Yarışmalar ve ödüller hakkında ne düşünüyorsunuz?

▬ Yarışmaları, hele bizim gibi amatörler için, çok yararlı ve sürükleyici buluyorum. Ödüllerin saygınlığı kadar, parasal yanı da önemli ve gerekli. Basının çizer kadroları yeterince dolu. Hepsi de yerine talip olamayacağımız kadar değerli kişiler. Bu durumda birçok çizer, doğal olarak yalnızca yarışma ve sergilerde kendilerini duyurabiliyorlar. Fakat çalışarak, karikatüre, basının çok kısıtlı olanakları dışında başka alanlar açabileceğimize ve toplumun bir bölümüne olsun ulaşabileceğimize inanıyorum. Bana katkısı, kuşkusuz bir kariyer katkısı. Gazetelerden, dolayısı ile toplumdan bir kopukluğum var. Bu ödül ise, önemli bir yayın kurumunun ödülü, arabası olmayan birinin ehliyet alması gibi mayhoş bir tadı var. Yapılabilecek şeylerin enginliğine bakarak, kendimi hep işin başında ve öğrenci gibi hissettim. Umarım bu ödülden sonra, kendime güvenim artar.

Karikatürün ülkemizdeki durumu hakkında ne düşünüyorsunuz?

▬ Çizerlerimiz, ikiye bölünmüş durumda: Bir yanda, tüketim maddesi ürettiklerini söyleyen dergi çizerlerimiz, diğer yanda "sanat" savı güdenler. İki grup arasında, bir diyalogsuzluk ve bir bölümü peşin yargıdan doğan, tatlısert bir gerilim var. Kanımca, her iki grubu da tehlikeler bekliyor: "Sanat"çı grup, karikatürümüzün görkemli kadrosundan yeterince beslenemiyor, giderek kuruyabilir. "Tüketim"ci grup ise okuyucunun siparişlerineden şaşmadığı için pek yakında, aynı toplum tarafından "tükenmiş" damgasını yiyebilir. Bu iki anlayışın bir biçimde karışması gerek. Karikatürcüler için parlak bir dönem gibi görünse de, "Türk Karikatürü" iyi bir dönemini yaşamıyor. Galiba, bu bölünmenin çözümü, daha çok dergici arkadaşların eline bakıyor. Zira bir güçbirliği araştırmasına vakit ayıramayacak bir tempo içinde çalışıyorlar.

Gazetelerden bir beklediğim var: Yurtdışında önemli bir ödül kazanan arkadaşlarımızın, törenlere gidiş-dönüşlerine destek olsunlar. Karşılığında da, bu gezilerle ilgili, karikatür-röportaj, ya da benzeri biçimlerde bir hizmet kabul etsinler. Böylelikle, bazı iletişim fırsatlarını kaçırmamış oluruz. ◀

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

A F İ Ş

KONU: YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1993

Seçici Kurul: *Yurdaer Altıntaş, Metin Deniz, Bülent Erkmen, Sadık Karamustafa, Tan Oral.*

1955'te Kocaeli'de doğdu. 1972-73 yıllarında İstanbul Şişli İktisadi ve Ticari İlimler Yüksek Okulu'na devam etti. 1973-77 yıllarında D.G.S.A. UESYO'da Grafik Tasarımı öğrenimi gördü. 1979-81 yıllarında Londra Üniversitesi Goldsmiths' College'de Fotoğraf ve Görsel İletişim öğrenimine devam etti . 1981-85 yıllarında birçok fotoğraf sergilerinde yer aldı. Serbest Grafik Tasarımcısı olarak çalıştı. 1985'ten bu yana stüdyolarında eşi Barbara ile birlikte deneysel fotoğraf, illustrasyon, grafik tasarım alanında çalışmakta. Birçok kurum için çalışmaların yanısıra (IBM, BP, BRITISH AIRWAYS, SONY, BBC, PENGUIN BOOKS, WORLD WILDLIFE FUND, vb.) son birkaç yıldır tiyatro-opera üzerine çalışmalara ağırlık verdi. Şu sıralarda İngiliz Ulusal Operası'nın afiş çalışmalarını (fotoğraf) ve 1992-93 sezonunun tanıtım fotoğraf çalışmalarını, Advertising Creative Circle Awards 1992 yıllığının fotoğraf çalışmalarını yapmaktadır . 1991 yılında Kent Oyuncuları için Memet Baydur'un Maskeli Süvari adlı oyunu için bir afiş çalışması kullanıldı. Çalışmalarını ve yaşamını eşi Barbara ve altı yaşındaki oğlu ile birlikte Londra'da sürdürmektedir. 1983-1992 yılları arasında Londra'da bir çok sergisi açıldı.

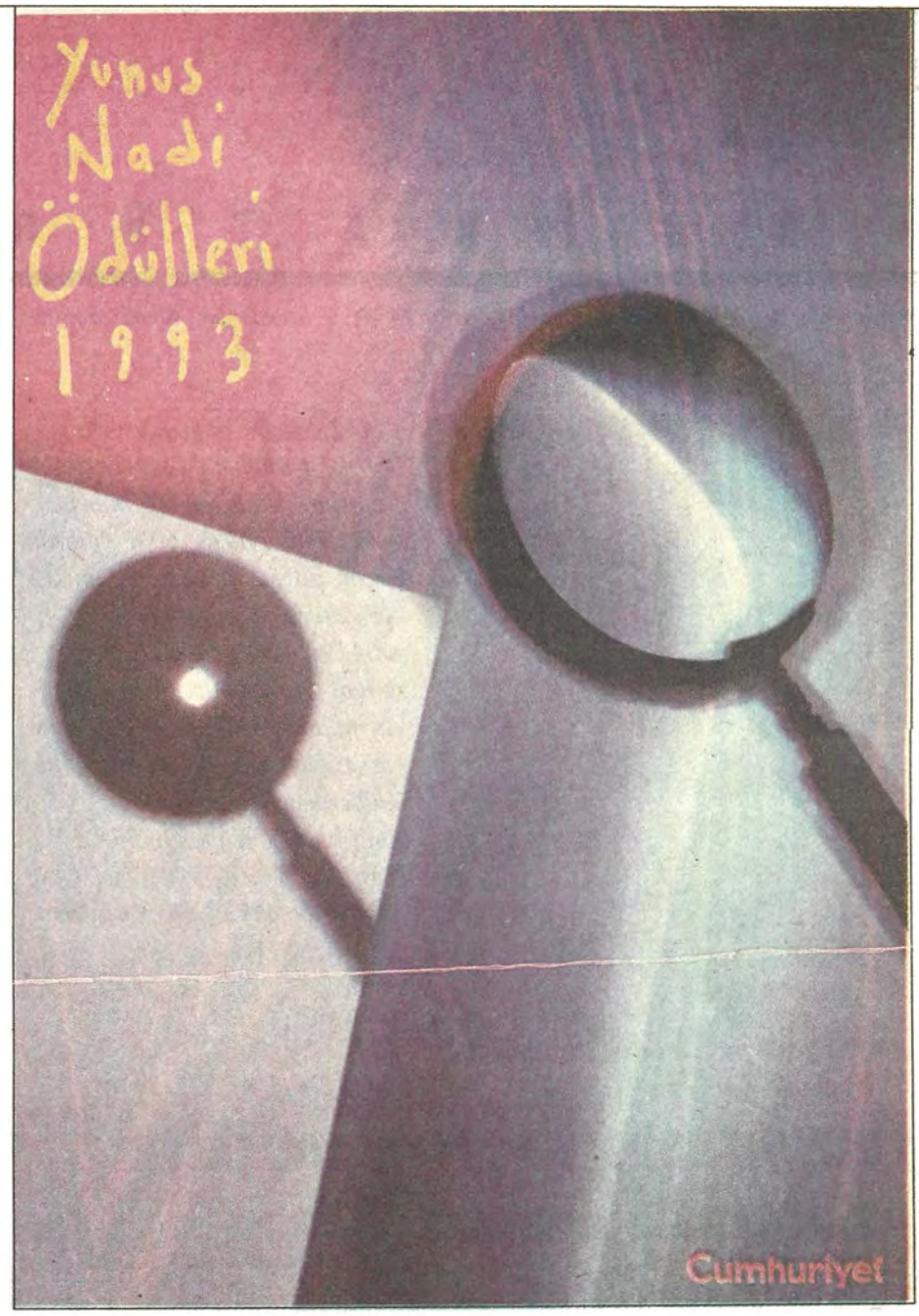

Zafer Baran: 'Afişin duyuru ve ilgi işlevi'

Yarışmaya Londra'dan katılan Zafer Baran'la telefon söyleşisi yaptık.

Yaşama ve çalışma yeri olarak neden Londra'yı seçtiniz?

▬ Londra'da çalışmamın nedenlerinden biri Londra'nın deneysel fotoğraf ve tasarım konusunda uygun ve destekleyici bir ortam olmasıdır. Türkiye, Avrupa ülkeleri (Fransa, Almanya vb.) ve ABD ile karşılaştırılınca İngiltere grafik tasarım ve reklamcılığı ayıran bir ülke. Reklam şirketleri ve tasarım şirketleri farklı kuruluşlar. Grafik tasarım alanında deneysel fotoğrafın 1980'lerden bu yana büyüyen bir önemi var, kültürel ticari ve endüstriyel alanlarda. Özellikle endüstriyel ve ticari alanda yapılan işlerin gelirinin kültürel ve özgün- kişisel konulardaki çalışmalara katkısı bulunuyor. Fotoğraf, tasarım, illustrasyon, afiş dallarında çalışan bir görsel sanatçı için özgün çalışmaların iletişim için kullanılması, bir yer bulması önemli bir unsur, özellikle kültürel alanlarda yani tiyatro afişleri veya kitap kapakları gibi ürünler ile kişisel yaklaşımla yapıtı yorumlamak. Sonuçta afişin günlük kültürel yaşantıyı daha zevkli ve bilinçli bir yere getirmesindeki işlevi sözkonusu.

Afiş sanatının Türkiye'deki ve İngiltere'deki farklılıkları neler?

▬ 1970'ler ve öncesi Türkiye'deki afiş üretimi geleneği (özellikle tiyatro alanında) Doğu Avrupa ülkeleri (Polonya, Çekoslovakya) çizgisinde ve genellikle sanatçıların kişisel katkı ve çabaları ile gerçekleşmiş ve uluslararası başarılar kazanmış İngiltere'de 80 ve 90'larda ortaya çıkan kültürel afiş çalışmaları yine sanatçıların kişisel çaba ve katkılarını gerektiriyor. Özellikle ulusal İngiliz operası için son iki yılda üretilen afiş ve tasarım çalışmaları daha geniş çapta kurumsal kimliğin içine girdiği bir konu. Amaç daha geniş kitleleri tiyatro, konser, opera gibi kültürel alanlara çekmek. Ticari moda ve reklamcılıkta (sigara, araba, iç çamaşır, temizleme tozu, diş macunu) söz konusu olan olağanüstü harcamalar kültürel alanlarda söz konusu olmadığı için sanatçıların ve kültürel kurumların çaba ve katkıları (maddi ya da diğer) gerekli.

Türkiye'de bazı kültürel kurumlarda bu eksikliğin olması söz konusu veya daha işin farkına varmamış olmamaları.

Afişlerinizi nasıl üretiyorsunuz?

▬ Kendim ve diğer tasarımcılar ile ortaklaşa ürettiğim afiş çalışmalarında (İngiliz ulusal operası, Almeida tiyatrosu) deneysel, soyut fotoğraf işleri afişin sanatsal çalışmasını oluşturuyor. Birçoğunda kendi kişisel yorumlarım ön planda. Kültürel, endüstriyel alanlardaki fotoğraf tasarım çalışmalarım besleyen bağımsız, özgün, kişisel çalışmalarım. Kendi görüşümce, afişin yeni ve alışılmamış bir dille "duyuru" ve "ilgi" işlevini yerine getirmesi etkili olabilecek bir yöntem.

Türkiye'de duyduğum ve gördüğüm kadarı ile festival, şenlik, kitap fuarları, sergilerin (kültürel ya da endüstriyel) yaygınlaşması afiş konusunda grafik tasarımcıların ve görsel sanatçılarının önemini arttırıyor. Ve kurumların katkısını gerektiriyor. ◄

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

F O T O Ğ R A F

Seçici Kurul: *Tülin Altılar, Mehmet Bayhan, Gültekin Çizgen, Sabit Kalfagil, Paul McMillen.*

1955 İstanbul doğumlu Emine Ceylan. 1978'de Marmara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nden mezun oldu. Şu anda serbest diş hekimi olarak çalışıyor.
1982'den beri fotoğrafla ilgileniyor. Ancak ciddi olarak 1985'ten sonra çalışmaya başladı. 1988'de çalışmalarının toplandığı bir albüm yayımlandı. Şu anda stüdyosunda fotoğraf çalışmalarını amatör olarak sürdürüyor.

Emine Ceylan: 'Siyah-beyazın keşfedilmemiş olanakları'

Fotoğraf çalışmalarını yalnızca siyah-beyaz olarak yürüten ve bu alanda henüz keşfedilmemiş sonsuz olanaklar olduğunu düşünen Emine Ceylan, ödül kazandığını öğrendikten sonra sorularımızı yanıtladı.

Fotoğrafın yaşamınızdaki yeri nedir?

▬ Fotoğraf, yaşama, dünyaya olan tavrımı, görüntüyle anlatabildiğim ve kendimi dile getirebildiğim bir araç benim için her şeyden önce. Duygularımı, düşüncelerimi, acılarımı, yaşamın bendeki tüm izlerini, fotoğraf dilini kullanarak görüntülerle sonsuzlaştırmak, yaşamın bir parçası değil, bir yaşama biçimi benim için.

Çevremdeki insanlar, nesneler, doğa biçimleri kendi gerçeklikleri ile değil, benim duygularımı anlatmaya hizmet edeceklerse, fotoğraflarımda yer alırlar. Yaşamla bağlarımın çok zayıfladığı dönemlerde de, görüntüler dünyası içinde, uzun karanlık oda seanslarında, kendimi dünyadan yalıtarak, kendime dönerim. Görüntülerle boğuşup, belli stil ve duygunun izini sürmek ve yakaladığını hissetmek...Ve sonsuza dek yaşayacağını ummak...

Ne tarz çalışıyorsunuz?

▬ Yalnızca siyah-beyaz çalışıyorum. Yıllardır çalışmama rağmen, siyah-beyazın keşfedilmemiş sonsuz olanaklar içerdiğini düşünüyorum. Çekim işleminden başlayarak, görüntünün kâğıda geçirilmesine kadarki tüm ara kademelerden, hepsinden sadece siz sorumlusunuz. Siyahın, grinin çeşitli tonları, beyazın dağılım oranları, kompozisyon, fotoğrafın dokusu, kontrastlık dereceleri, parlaklığı, hepsi anlatıma hizmet eder. Dolayısıyla, her aşamada bir seçme sorunuyla karşı karşıyasınız.

Anlatacağınız şeye göre, bazıları daha dominant bir ağırlık kazanırlar. Görüldüğü gibi, bir fotoğrafın ortaya çıkması, uzun bir süre ve emek gerektiriyor benim için. Bazan, eski sonuçlandırılmış bir fotoğrafa bakarken, başka şeyler keşfedip tekrar bastığımda, yepyeni bir duygu ortaya çıkıyor.

Ele aldığınız temalar, konular nelerdir?

▬ Ele aldığım temaların başlıcaları, deniz, dağlar, sis, ağaçlar, doğa güçleri, fırtına, kasırga, rüzgâr...Bütün bunlar, çeşitli duygusal durumları ifade etmede bir araç görevini üstlenirler. Ve insanlar...

"Melahat Hanım'ın Portresi"

Fotoğraflarımda yer alan kişiler, yaşamımın belli dönemlerinde şu ya da bu şekilde iz bırakmış dostlar, arkadaşlar. Hepimizin tanıdığı korkular, kaygılar, baskılar, suçluluk duygusu, acı, keder, hayal kırıklığı, ölüm, yitirme, ayrılık, sevgi gibi temalar, onların yüzlerinde, duruşlarında ifadelenirler.

Ve çocukluk anılarımın mekânları, yüzleri ve uzak diyarlara, yabancı ülkelere ait imgeler, yabancılık içinde tanıdık olanı hissetmek ve yaşadığım mekândaki eşyalar... Tüm bunlar kafamdaki dağınık görüntüler yumağına yön verir, ortaya çıkmasına yardımcı olur.

Çalışma yönteminiz nasıldır?

▬ Düşüncesinden son aşamasına kadar yalnız olmayı tercih ederim. Konsantrasyon için bu gerekli.

Türkiye'de fotoğraf sanatı ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?

▬ Fotoğraf, Batıya göre daha az itibar edilen bir sanat dalı, yeterli saygınlığı yok ülkemizde. Aslında Batı ülkeleri ile eşit koşullarda olmamıza rağmen, henüz doyurucu çalışmalar çıkmıyor. Bir takım pırıltılar var ama, bir tutku haline gelmesi zor. Ayrıca, ruhsal olarak destekleyecek yeterli motivasyon kaynakları da yok. Tüm dünyada olduğu gibi, reklam çağımızı kasıp kavuruyor. Dünyada olduğu gibi, bizde de ünlü fotoğrafçılar reklam fotoğrafçıları arasından çıkıyor. Bu da sanat fotoğrafçılığını gölgede bırakıyor. Bir ifade aracı olarak, sanat için fotoğrafa gönül koyanlar yok denecek kadar az.

Yarışmanın sonucundan neler bekliyorsunuz ve fotoğraf yaşantınızda ne etkisi olacak?

▬ Daha önce zaten oturmuş olan kök üzerinde büyümeye devam edecek. ◄

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

UZUN METRAJLI FİLM SENARYOSU

Seçici Kurul: *Tarık Akan, Macit Koper, Onat Kutlar, Ziya Öztan, Memduh Ün.*

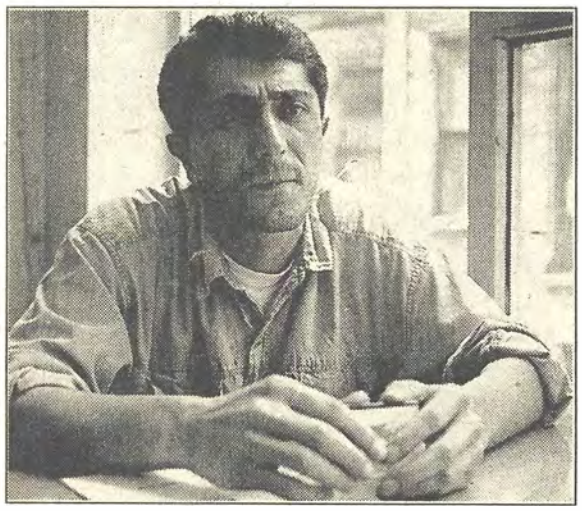

Cemal Şan 26 yaşında. Çeşitli sanat, mizah ve sinema dergilerinde yazıları, öyküleri, karikatürleri, şiirleri yayımlandı. Camdan Kalp, Biri ve Diğerleri, Uçurtmayı Vurmasınlar, Bir Küçük Bulut, Piyano Piyano Bacaksız, Abuk Sabuk 1 Film'de çeşitli görevler aldı. Muzır Film adlı kısa metrajlı bir film yönetti. Bir Küçük Bulut'la 1989-90 Yunus Nadi Ödülleri Senaryo Dalı'nda üçüncülük, 1990-91'de de Dönersen Islık Çalarsın'la övgüye değer senaryo ödüllerini kazandı. Cemal Şan iktisat öğrenimi görüyor. Hayal Tacirleri adlı film şirketinin ortaklarından.

Cemal Şan: 'Ciddi bir yaratıcılık problemimiz var'

Cemal Şan, Yunus Nadi Yarışması'nda daha önce de ödüllendirilmiş bir isim. Son iki yılda Şan'ın bu dalda **Bir Küçük Bulut**'la üçüncülüğü, **Dönersen Islık Çalarsın**'la övgüye değer senaryo ödülleri var. Cemal Şan kendi deyimiyle sinemanın dışında yaşayamayan bir genç. Bu arada **Muzır Film** adlı kısa metrajlı bir film de yönetmiş. Film Fransız Kültür Merkezi'nde gösterime sokulmuş. Cemal Şan'la ödülü kazandığını öğrendiği gün konuştuk. Şan senaryosundan hayli ümitli :

Ödül kazanan senaryonuz Herşey Yolunda'nın filme çekilmesi için bir önçalışma oldu mu ?

▬ Şimdiye dek bu yarışmadan ödül alan senaryolarımdan Bir Küçük Bulut çekildi. Geçen yıl övgüye değer bulunan Dönersen Islık Çalarsın üzerinde de şu sıralarda **Orhan Oğuz**'la çalışıyoruz. Mekân seçimini tamamladıktan sonra eylül ayında çekime geçilecek. Bir cüce arıyoruz, bu yüzden hazırlıklar biraz aksıyor. Bu yıl birincilik kazanan **Herşey Yolunda**'yı ünlü bir yönetmenimize götürmüştüm. Yedi aydır onda. Sanırım bu birincilik, senaryonun şansını arttıracaktır.

Herşey Yolunda nasıl doğdu?

▬ Yaklaşık iki yıl önce Camdan Kalp'in set araştırmasını yaparken Gülsuyu semtinde dolaşıyorduk. Uzaktan çok hoş bir türkü duyduk. Etrafımızdakilere türküyü kimin söylediğini sorduk. Bir eve götürdüler. İhtiyar kör bir adam oturmuş sedirin üzerine, önünde sigara ve diğer gereksinimleri, türkü söylüyordu. Çocukları onu zorla şehire getirmişler. Vaktini böyle geçiriyordu. Senaryoda türkünün büyük önemi var. Konuya gelince, günlük yaşamımızda çeşitli olaylarla karşılaşıyoruz. Bir süre sonra üzerine perde çekip unutmaya çalışıyoruz. Bir kadın ,üzerine perde çektiği bir aşkı aralamaya koyuluyor. Ancak yine aynı şekilde kapatması gerekiyor, çünkü hayat devam ediyor.

Yeşilçam 'a birçok koldan giriş yaptınız. Bu sevgi nasıl doğdu ?

▬ Sanatın çeşitli dallarında bir şeyler yapmaya çalıştım. Düşündüm sinema sanatın diğer dallarını da kaplıyor, görüntüsü var, mesajları daha belirgin. Çok istiyordum sinema yapmayı. Çeşitli filmlerde oyuncu, senarist, teknik yapımcı ve yönetmen yardımcısı olarak görev yaptım. Sinema dışındaki yaşamı beceremiyorum, ama pahalı bir sanat dalı, büyük özveri istiyor. Bu nedenle arkadaşlarla Hayal Kahvesi'ni kurduk. Buradan kazanacağımız parayla film yapacağız.

Yeşilçam'daki tıkanıklık genelde ekonomik nedenlerle açıklanıyor. Ekonomik zorluklar aşılırsa Yeşilçam düzlüğe çıkabilir mi sizce ?

▬ Ben maddi olanaksızlıkların bu durumu yarattığına katılmıyorum. Yabancılar çok kısıtlı bütçelerle, bir oda içinde bile film yapıp seyrettirebiliyorlar. Bizim ciddi bir yaratıcılık problemimiz var. Ekonomik olanak sağlansa bile ortaya şu anda iyi şeylerin çıkabileceğine inanmıyorum, çünkü bir kere iyi senaryo yok. Senaryo üzerinde çalışacak zamanı tanımıyorlar. İyi atmosfer kuramıyorsunuz. Adamlar okuma yazmayı Yeşilçam'da öğreniyor ve verimli olmaya başladığı dönemde piyasa dışına çıkartılıyor. Sinema da şiir gibi, namussuzluğu affetmiyor. Duygu ve birikim eksikliği varsa bir yerden patlak veriyor. İnsanları fazla aldatamıyorsunuz.

Kafanızda ne tip bir sinema var ?

▬ Bizde bir yandan Amerikan filmleri bireyselliği öldüren filmlerle gelirken, diğer yandan yerli filmler entelektüel endişeyle basit yaşamı baltalıyorlar. Benim sinemamda şüphesiz insani değerler ve günlük yaşamın altı çizilecek.

HERŞEY YOLUNDA

(Sinopsis)

Günlük rutin içinde insanlar pek çok yaralar alır, pek çok kereler ölür, ama yaşam hiç bir şey olmamış gibi sürdürülmek zorundadır. Bu rutin, bu yara bere içinde, insanların içindeki uzaklarda sakladığı (güngeçtikçe artan) bir şeyler vardır...

Atmosferi yakaladığında fırlayıp çıkıveren, herşeyi bırakmaya iten ya da geriye döndüren...Belki bir türkü, belki bir eski zaman aşkı.. Sözcüklere döküldüğünde, iki sayfaya sığdırılmaya zorlandığında büyüsü yitecek bir şeyler..Görselliği yitecek bir şeyler..

Bu hikâye bir türkünün, bir eski zaman aşkının hikâyesidir.. Turna'nın hikâyesidir.. Kapıcı Muhittin'in toprağından koparılmış kör babasının hikâyesidir. Ayı Hıdır'ın hikâyesidir. Konuşmayı bilmeyen Deli'nin hikâyesidir. Otobüste sevişmek için uygun zaman kollayan iki kaçak aşığın hikâyesidir. Mobiletli adamın peşine takılıp çoğalan, azalan mobiletli adamların, onları kovalayan kürekli insanların hikâyesidir..

Toprak yolda, konduda türkü söyleyen adamların hikâyesidir. Küpeli manavın hikâyesidir, cinselliği olmayan belden aşağısı kopuk adamın hikâyesidir..Onu sırtında taşıyanın hikâyesidir..

Uğraştım, ancak bu kadar kısalttım. Okuyun bizim hikâyemiz olsun.

ÖVGÜYE DEĞER GÖRÜLEN YAPITLAR

CEZMİ ERSÖZ
YAPRAK FIRTINASI

NURAN NEVRES
BEKAA'DA HEPİMİZ KARDEŞTİK

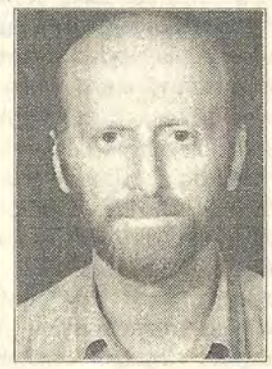

SEMİR ASLANYÜREK
VAGON

YEŞİM GÜLTEKİN
VE KUŞLAR HAVALANINCA

YAVUZ TAYFUN
DOĞU YAKASININ HİKAYESİ

Bir devrim...

(Bireyler için.)

KREDİLİ
MEVDUAT
HESABI

Yapı Kredi'nin sunduğu bu hesaptan
şimdi Türkiye'de binlerce kişi yararlanıyor...
Binlerce kişi yararlanacak!

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

SOSYAL BİLİMLER ARAŞTIRMASI

Seçici Kurul: *Prof. Toktamış Ateş, Prof. Aydın Aybay, Prof. Taner Berksoy, Korel Göymen, Prof. Zafer Toprak.*

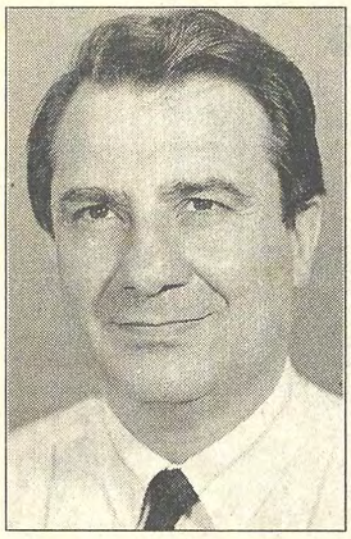

Ankara 1941 doğumlu; evli, iki çocuk sahibi.
Ankara Koleji, ODTÜ Mimarlık Fakültesi (M.Arch)
Londra A.A. School of Arch. (Dipl. A.A.)
Londra Üniversitesi, University College (M. Phil. in Planning)
1975- ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Öğretim Görevlisi
1985- ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dekan Yardımcısı
1988- ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi Editörü
1986-1992 ODTÜ Konut Araştırmaları Merkezi Genel Sekreteri

Murat Balamir:Kat mülkiyeti süreci

Türkiye'de Kentleşme ve Kat Mülkiyeti adlı araştırmasıyla Yunus Nadi Ödülü'nü kazanan Balamir, sorularımızı yanıtladı.

Kentleşme biçiminin yarattığı sorunlar üzerinde yeterince araştırma yapılıyor mu? Bu bağlamda araştırmanızı nasıl tanımlarsınız?

▬ Türkiye'de kentleşmeye ilişkin araştırmalar genellikle 'kırdan kente göç', 'gecekondulaşma', 'marjinal/informal kesim' gibi başlıklarla, nüfus devinimleri ve işgücü süreçleri üzerinde odaklanmışlardır. Bu yaklaşıma sahip çok sayıda değerli araştırma, kentleşmeyi 'işgücünün mekânsal reorganizasyonu' açısından açıklamaya çalışır. Ancak bu yaklaşımla, yapılaşma süreçleri ve kentsel yatırımların niteliği konu edilmez. Buna karşılık, kentleşmeye 'sermaye' süreçleri ucundan bakmak, yatırımların kaynaklarını, sermayenin bu kesimdeki 'macerası'nı, ortaya çıkan değerlerin paylaşılmasında hangi toplumsal ayrışmaların oluştuğunu sorgulama olanağı verir. Bu kez, yaratılan değerler üzerinde 'toplumsal ilişkilerin nasıl yeniden örgütlendiğini' incelemek ve kentleşmeyi bu bakış açısından kavramak olasıdır. Kat Mülkiyeti (KM) süreci gerçekte Türkiye'nin kendine özgü gelişme ve kentleşmesinde evrimlendiğini gözleyebildiğimiz taşınmaz mülkiyeti ilişkilerinden yalnızca biridir. Ancak ülke ölçeğinde yaygınlaşarak yapı üretimi için gerekli sermayeyi yaratması, kaynakların üretime aktarılmasında bir 'katalizör' görevi görmesi, geniş toplulukları yeniden harmanlaması nedenleriyle KM bunların en önde geleni ve 'nihai' olanıdır.

Kat Mülkiyeti'nin, Türkiye'nin kentleşmesindeki yeri ve etkileri nelerdir?

▬ 1950'li yıllardan başlayarak artan konut gereksinmeleri karşısında, kısıtlı sermaye ve arsa varlığı nedenleriyle, apartman yapılarının üretilmesi kaçınılmaz olmuştur. Ancak, önceleri ciddi malzeme yetersizlikleri vardır; ayrıca dönemin değer yargıları da apartmana yakınlık duymaz. Yasal açıdan ise, arsa ve yapı ancak tekil mülkiyet konusudur. Bütün olumsuz koşullara karşın, KM ilişkileri hızla yaygınlaşmıştır. 1965'te KM yasası çıkarılır. KM dünya deneyimi karşısında, benzer mülkiyet biçimlerinden tarihsel, yasal ve toplumsal yönlerden farklıdır.

KM'nin yapı stokunun ve kentlerin büyümesine olan katkısı ve sermaye hareketlerindeki etkileri, bu çalışmanın açmaya çalıştığı ikinci bir yöndür. Yapı üretme amacıyla kurulan KM'nin piyasada 'kendiliğinden' evrimlenmesi, düşük fırsat maliyetine sahip küçük birikim ve kaynakları örgütleyerek işlerlik kazandırması, kent dışı kaynakları yine kente yönlendirmesi gibi özellikleri başka kentleşme deneyimlerinde yer almaz. Türkiye'de konut üretiminin uluslararası karşılaştırmalara göre çarpıcı düzeylerde sürdürüldüğü, üretimin giderek gereksinmelerden de bağımsız kalabildiği anlaşılmaktadır. Öyle ki Türkiye'de, çok daha yüksek ulusal gelir sahibi ekonomilerin gösterdiği üretim düzeylerine erişebilemiştir.Yaratılan bir toplumsal değer, özellikle üretiminde mülkiyet dönüşümü söz konusu ise, yeni bir bölüşümün de habercisidir. Çalışma üçüncü olarak, üretilen konut stokunun nasıl paylaşıldığını ele almaktadır.

Türkiye'de toplumbilim araştırmalarının zorlukları olduğu doğru mudur?

▬ Türkiye'de araştırma yapmanın başlıca zorluğu, kapsamlı ve anlamlı görgül veri derlemektedir. Düzenli veri derlemekle yükümlü kurumlarımız, zaman içinde yöntem ve tutumlarını değiştirmekte, araştırma gereksinmelerine duyarlı kalmayabilmektedirler. Toplumbilimcilerde uzun dönemli araştırma program ve stratejiler gözeten kurumlardan yoksunuz. Bunun üniversitelerimizde bile sağlandığını söylemek zordur. Bu durumda araştırma yönlenmeleri raslantıları ve yurtdışı 'esinti'lere bağlı, ya da bilinenleri yineleme ile sınırlı kalabiliyor. Türkiye'de kalkınmanın öncelikle teknik ve temel bilimlerin gelişmesine bağımlı olduğu gizil yargısının da aşılması gerekir. ◄

TÜRKİYE'DE KENTLEŞME VE KAT MÜLKİYETİ

Araştırmanın bitiş bölümünden

"KM'nin hangi konularda gündem oluşturma potansiyeli bulunduğu özetlenmeyeçalışılırsa:

1. Türkiye'de konut politikalarının çok yönlü bir değerlendirilmesinin yapılıp yeni öncelikelerin belirlenmesi gereği gündeme gelecektir. Bu politikanın yalnızca bir 'finans' konusu ile sınırlı kalamayacağı anlayışı yaygınlık kazanacaktır. 'Konut açığı' söylemi ile üretimi körükleme politikalarının, önemli paylaşım süreçlerinin yaşanmasına ve yalnızca 'rantiye' kesimlerinin gelişmesine yaradığı yargısı açıklık kazanacaktır.

2. Konut sınıfları arasında çıkar farklılaşmaları keskinleşip açığa çıkacaktır. Türkiye'de toplumsal yapının, doğrudan konut sisteminin kendisi tarafından kutuplaştırılmasının önüne geçme gereği duyulacaktır. Bunun birden fazla önlemle denetim altına almaya çalışılması kaçınılmazdır. Türkiye'de etkili bir taşınmaz ve konut vergilemesi konusu gündeme gelecektir. Bu yönde, 'zorunlu, kiracı beyan'ları gibi yöntemlerle, girişimlerin bugünden başladığını görmek şaşırtıcı değildir. Çok konutluluğun 'müterakki' (progressive vergilenmesi, taşınmaz el değiştirme maliyetlerinin düşürülmesi, spekülasyon önleme yöntemlerinin geliştirilmesi; ulusal stok kadastro ve bilgi bankası geliştirilmesi gibi girişimler bugün için 'bilim-kurgu' havası yaratsa bile çok yakında kaçınılmaz olarak gündeme gelecektir.

3. Toplu konut girişimlerine karşın, aşılamayan KM ilişkilerinin bu bağlamda göstereceği zorluklar nedeniyele, yeni mülkiyet ilişkileri biçimlerinin kurgulanma gereği duyulacak; küçük sermaye için yatırım alanı seçenekleri (menkul piyasaları) geliştirilmesinin, konut edinme gereğini daha az önemli görülmesini sağlayacağı düşüncesi yaygınlaşabilecektir. Bu konuda 'kooperatif ortak mülkiyeti' ve *'condominium'* türünde mülkiyet uygulama girişimlerinde yarar görenler olacaktır.

4. Türkiye'nin bütün yerleşmelerinde, kentsel yapı stokunun kısa süreler içinde tamamına yakın bölümlerinin üretilip KM kapsamına alınması sonucu yaratılan 'atalet' ve yenilenememe' sorunu, giderek yoğunluk kazanacak; kamu eliyle yenileme ve özel kamulaştırma yöntemleri geliştirme gereksinmesi duyulacaktır. Özellikle toplu ulaşım gibi büyük ölçekli kamu girişimleri karşısında KM altındaki stokun planlı yenilenebilmesi için özel politika ve 'müdahale' tekniklerinin geliştirilmesi kaçınılmazlaşacaktır.

5. Toplumda 'çevre' bilincinin, 'sivil toplum' anlayışının gelişip yaygınlaşmasında KM benzeri ilişkilerin yeri ve önemi kavranacak, KM'nin daha geniş ölçekli yerel örgütlenmelere geçiş denemelerinde örnek alınacak, geliştirilecek bir ilişkiler çekirdeği taşıdığı değerlendirmesi yapılabilecektir..."

BU DALDA ÖVGÜYE DEĞER GÖRÜLENLER

AYŞE GÖZEN
YENİ BİTKİLERE DOĞRU

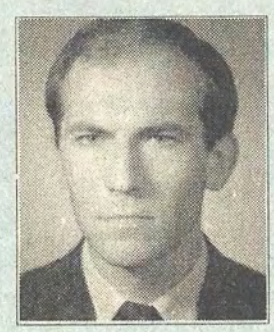

GIYASETTİN DEMİRHAN
TC HÜKÜMETLERİNİN YÜKSEKÖĞRETİM POLİTİKALARINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER (1961-1989)

Ve devamı.

(İş dünyası için.)

Kredili Mevduat Hesabı ile Türk bankacılığında bir devrim gerçekleştiren Yapı Kredi, bu devrimi şimdi iş dünyasına da taşıyor...
Ve yepyeni bir ticari hesap sunuyor!

İşte, Kredili Ticari Hesap!

Kredili Ticari Hesap nedir?
Kredili Ticari Hesap, bilinen hiçbir ticari hesaba benzemez!..

Kredili Ticari Hesap'ta, şirketin parasının yanı sıra, dilediğiniz an, dilediğiniz gibi kullanabileceğiniz toplu bir para vardır.
Bu toplu para, Yapı Kredi'nin şirket hesabına tanıdığı kredidir.

Kredili Ticari Hesap'ın avantajları nelerdir?
Kredili Ticari Hesap, şirket için her an borç para alabileceğiniz bir kasa gibidir. Herhangi bir acil ihtiyaç anında, şirket hesabında yeterli para olmasa da, gerekli parayı çeker, bu hesabı kasa kolaylığı olarak kullanırsınız. Çünkü Kredili Ticari Hesap size, şirket hesabındaki paradan fazlasını kullanma imkânını verir.

KREDİLİ
TİCARİ
HESAP

Çünkü Kredili Ticari Hesap "kredili" bir hesaptır!

Kredili Ticari Hesap şirkete, çekle yapılan ödemelerde de büyük bir avantaj sağlar. Şirket hesabında yeterli para olmasa da, çeki yazar, ödemeyi yaparsınız.

Kredili Ticari Hesap bir kasa kolaylığıdır.
Şirket hesabındaki kredinin ister tümünü, ister bir bölümünü, istediğiniz kadarını kullanırsınız... İhtiyaç olursa tekrar tekrar kullanır, ihtiyaç olmazsa hiç kullanmazsınız.

Kullandığınız kredinin istediğiniz kadarını, istediğiniz zaman geri ödersiniz... İsterseniz 3 gün sonra, isterseniz 3 hafta sonra, isterseniz 3 ay sonra!.. Dolayısıyla, yalnızca krediyi kullandığınız süre için faiz ödersiniz.

Kredili Ticari Hesap sahibi nasıl olunur?
Siz de Yapı Kredi'de ticari bir hesap açtırarak, şirketinizi Kredili Ticari Hesap sahibi yapabilirsiniz. Bunun için, Türkiye'nin herhangi bir yerindeki, Tele-İşlemli bir Yapı Kredi Şubesi'ne başvurmanız yeterlidir.

Kredili Ticari Hesap'ı Yapı Kredi sunuyor. Siz de Yapı Kredi'ye gelin, sizin de ticari hesabınız "kredili" olsun!

size de bir dünya

YAPI KREDİ
"hizmette sınır yoktur"

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

YAYIMLANMIŞ ROMAN

Seçici Kurul: *Sabahattin Kudret Aksal, Vedat Günyol, Tarık Dursun K., Hilmi Yavuz, Prof. Tahsin Yücel.*

1944'te Denizli'de doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş bölümünü bitirdi ve uzun yıllar öğretmenlik yaptı. 1977'de ilk öyküleriyle çeşitli yazın dergilerinde göründü. "Ağda Zamanı" (1979), "Kıran Resimleri" (1983), "Uykusuzlar" (1984) ve "Sevginin Eşsiz Kışı" (1986) adlarında dört öykü kitabı var. "Ölü Erkek Kuşlar" ilk romanıdır. İnci Aral, Kıran Resimleri ile 1983 Nevzat Üstün Öykü Ödülü'nü, Ağda Zamanı adlı kitabıyla da Akademi Kitabevi Başarı Ödülü'nü aldı. Bazı öyküleri ABD, Yugoslavya ve Irak'ta kimi dergi ve antolojilerde yer aldı. Kıran Resimleri Fransızca olarak "Scenes de Massacres" adıyla Fransa'da H'armatta Yayınevince yayımlandı (1989). İnci Aral İstanbul'da oturuyor. Bir sanat galerisinde yöneticilik yapıyor. Evli, iki oğlu var.

İnci Aral: 'Yaşananı sıradışı kılan nasıl anlatıldığıdır'

İnci Aral, dört öykü kitabından sonra ilk romanıyla Yunus Nadi Yarışması'nda "Yayınlanmış Roman Ödülü"nü kazandı. Bu ödülün kendisi için şaşırtıcı ve sürpriz olduğuna değinen yazar, yaşamını profesyonel olarak yazarlık uğraşısıyla sürdürebileceği bir biçimde düzenlemeye çalışıyor..

"Ölü Erkek Kuşlar", bir kadının birine tutkulu bir aşk, ötekineyse köklü bir sevgi ve evlilik bağıyla bağlandığı iki erkek arasındaki bölünmüşlüğü konu ediniyor. Romanınız ne ölçüde otobiyografik özellikler içeriyor?

▬ Romanda anlattığım benim gibi 40'lı yıllarda doğmuş ve 61 Anayasası'nın özgürlük ortamında genç kızlığa adım atmış bir kadın. Bu kadın benim, ama aynı zamanda benim kuşağımın kadını. Bu saptamayı şunun için yapıyorum, bu kuşak Türkiye'de kadın olma onur ve bilincine ilk varan ve bunun mücadelesini başlatmış bir kuşaktır. Ama cins ayrımıyla kadınlık rolüne koşullandırılarak yetiştirilmiş olması, öncelikle kendi içinde çelişkiler yaratmıştır. Yani doğduğunuz andan başlayarak, geleneksel kız çocuğu eğitimine tabi tutuluyorsunuz ama gençlik döneminizde de, bütün bunların ne kadar doğru sorusu çıkıyor karşınıza. Bu noktada kendinizi değiştirmek kolay olmuyor. Çünkü düşünce olarak, ne kadar yol almış olursanız olun evcillik neredeyse kalıtımsal bir biçimde genlerinize işlemiş oluyor. Evcillik, bağlılık, özveri, analık duygusu bunlar birey olmaya, özgürlüğe ve eşitliğe giden yolda benim yolumu nasıl kestiyse benim kuşağımın ve -ne yazık ki hâlâ benden sonrakilerin de yolunu kesiyor- öyleyse roman bu bağlamda otobiyografiktir. Ama aynı zamanda da değildir. Bir romanda hiçbir zaman birebir kendi yaşamınızı anlatmazsınız. Yaşananı sıradışı kılan nasıl anlattığındır. Romanın kendi gerçekliği içinde olaylar, kişiler, tiplemeler, mekân ve durumlar köklü değişikliklere uğruyor.

Romanınızın adı simgesel, neden Ölü Erkek Kuşlar?

▬ Romanda kadın ve erkek kahramanla önyargısız ve yan tutmadan yaklaşmaya çalıştım. Erkeklerin doğuştan bencil, duygusuz, acımasız ve saldırgan olduklarına inanmıyorum. Ancak onlar da altından kalkılması güç bir erkeklik koşullandırmasıyla yetiştiriliyorlar. Bu bağlamda romandaki ressam Onur, toplumsal ve bireysel bunalım döneminden önce resimlerinde kuş motifleri olarak algılanan çok etkileyici, büyük parlak kanatlar boyamaktaydı. Bunlar ataklığın, yaşama, sevme enerjisinin biçime dönüşmüş sembolleriydiler bir anlamda. Ne var ki, romandaki erkekler değişik biçimlerde yitirdiler bu özelliklerini ve belki de onlar Suna'dan daha yaralı çıktılar bu karmaşadan. Erkekler de zayıftır hatta daha güçsüzdürler kadınlardan. Ve şiddetli fırtınadan sonra kuş ölüleri görülebilir sahillerde. Şunu söyleyeyim, bu romana ad bulmada çok zorlandım sonra romanda sıkça geçen bir izlek olarak kuş motifini seçtim.

Bu bölünmüşlüğü, bunca acıyı her kadın yaşayabilir mi? Özgürlük ve mutluluk arayışında yitiren sürekli kadın mıdır?

▬ Evet, birçok kadının yaşadığını biliyorum, aynı zamanda birçok erkeğin de. Ama çekilen acının nedeni insanın evliyken, bir başkasına da âşık olması değil. Öncelikle sevginin kişilerce sahip olma duygusundan arındırılamaması. Sonra da toplumsal değer yargılarımızdaki katılık, hoşgörüsüzlük giderek şiddet, sevgi ilişkisi içinde bile en yakınlarımızla çok uzun zaman uzlaşmazlık içinde yaşıyoruz. Özgürlüğün ve mutluluğun tanımının kişilere göre değiştiğini sanıyorum. Ama ne olursa olsun, bunun bedeli olmalı. Kadın ya da erkek için belli seçimler gerektirdiği kanısındayım.

Bir tür hesaplaşma mı romanınız?

▬ Hayır. Ben bugüne dek gerek öykülerimde, gerek bu romanda hiçbir kahramanımla hesaplaşmak amacı gütmedim. Eğer bir hesaplaşma gerekiyorsa, bunun yazarak yapılamayacağını düşünüyorum. Ayrıca edebiyatın sevgi üzerine kurulduğuna inanıyorum. Dokuz kişiyi kesmir bir katili anlatırken bile, onu anlamaya ve bu duruma gelişinin nedenlerini bulmaya çalışırım. Ama eğer bir hesaplaşmadan sözetmek gerekiyorsa, belki kendi kendimle hesaplaştığım söylenebilir. ◄

ÖLÜ ERKEK KUŞLAR

Kitaptan iki bölüm

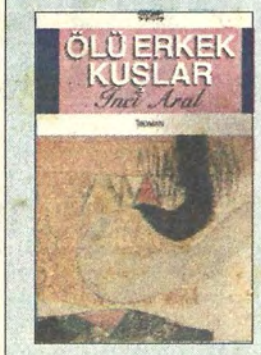

"Yakınımızdaki bir çok çifti eleştirmiştik bir zamanlar... Zaman içinde davranışları, oturup kalkmaları, yüzleri, her şeyleri öylesine birbirine benzer bir hale geliyor ki kim kimdir belli olmuyordu artık. Sonra elbette, günün birinde bunu ansızın görüverdiklerinde, birinci tekil kişiden birinci çoğul kişiye dönüşmüş olduklarını farkettiklerinde şaşırıyor, bu dönüşüm sürecinde içinde biriktirdikleri öfke ve nefreti unutmak için çabalar gösteriyorlardı. Bu geri dönülmez noktada çok sancılı ilişkiler, büyük patlamalar yaşanıyordu çoğu zaman. Yirmi, otuz yıl sonra kavgalar, terkler, boşanmalar, yaşamın boşa harcanmış olduğu düşünceleri çıkıyordu ortaya. İşin en önemli yanı da benzeşmenin dişi cinsin zararına işlemesiydi... Benzemek zorunda kalan daha çok kadın oluyordu..."

******

"Yaşam benim için onu yeniden göreceğim ana kadar dondurulmuş, olduğu yerde kalakalmış anlamsız bir zaman parçası oldu bundan sonra. Bu anlamsızlık içinde Ayhan yalnızlığımı bölüştüğüm iyi bir dost kimliği kazanmıştı gözümde. Gene de ondan gizli yaşadıklarımın ezikliğiyle huzursuz ama olabildiğimce uysaldım yanında. Hiçbir şey değişmemiş, biz aynı yerde dost kalmaya çalışarak yaşayıp gidiyormuşuz gibi davranmaya çalışıyordum. Daha sevecen daha ilgiliydim ona ya da bana öyle geliyordu. Beni gözlediğini seziyor, suskunluklarımdan kuşkulanmasına fırsat vermemeye uğraşıyordum. Ama öyle bir düş içindeydim ki uçmaya çalışırken kanatlarımı kapatmış olduğumu bile ayırdedemiyordum.

İçinde yaşadığımız toplumsal karmaşa, gazetelerdeki kocaman başlıklar, kan revan resimlerle ulaşıyordu belleğimdeki Onur'dan artakalmış yere. Acıyla karışık bir karıncalanma oluyordu içimde, o donmuş bakışlar yansıtan şaşkın ölü gözler, ince mavi bir giysi, yana düşmüş bir el, kırılmış bir gözlük, dağılmış camlar bilincime değdiğinde. Ama çok geçmeden bütün bu görüntüler çatırdayan bir karanlığa dalıp yok oluyordu. Beni saran o büyülü, kabına sığmayan boşluk duygusu içinde yumuşak bir kaderin durağanlığıyla, bu kargaşadan payıma düşecek olana razı, bekliyordum sanki..."

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

YAYIMLANMAMIŞ ROMAN

Seçici Kurul: *Sabahattin Kudret Aksal, Vedat Günyol, Tarık Dursun K., Hilmi Yavuz, Prof. Tahsin Yücel.*

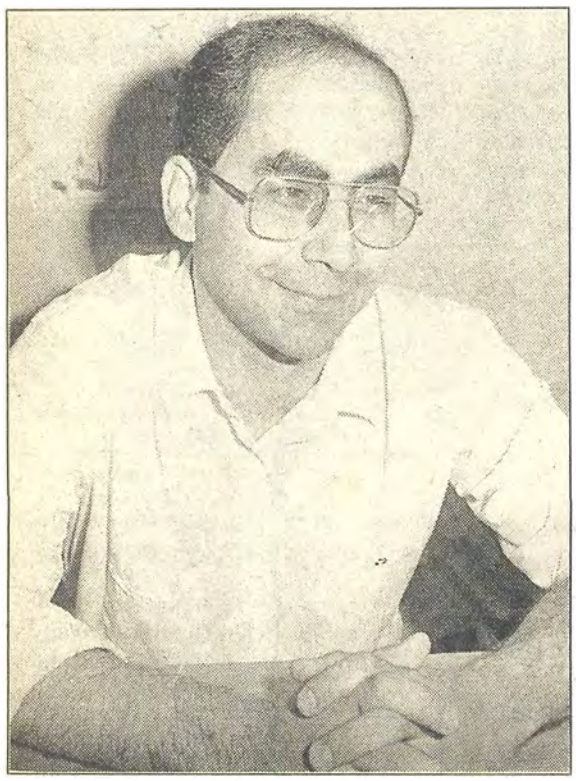

1964 yılında Kıbrıs'ın Limasol kentinde dünyaya geldi; 1974 yılındaki savaştan sonra ailesiyle birlikte adanın kuzeyine, Magosa kentine göç etti. Liseyi Magosa'da tamamlayan Derviş Zaimağaoğlu, daha sonra yüksek öğrenim için ada dışına çıktı. Sırasıyla İşletme ve Tarih öğrenimi gördü. 1987 yılında Playboy dergisinin "aşk" konulu öykü yarışmasında mansiyon aldı.

Derviş Zaimağaoğlu: 'Gözleyenle gözlenenin arasındaki gerilim'

Yarışmaya Müşfik Okur takma adıyla katılan Derviş Zaimağaoğlu, bunun belli bir nedeni olmadığını söylüyor. İlk romanıyla Yunus Nadi ödülünü kazanan Zaimağaoğlu, daha önce sinemayla uğraşmış.

Yazmaya ne zaman başladınız?

▬ Düzyazı ve roman çalışmalarımın beş yıllık bir geçmişi var. Daha önce film ve senaryo çalışmalarım oldu. Kıbrıs Bayrak Radyo ve Televizyonu için belgesel bir film çektim. Roman ve düzyazıya yoğunlaşmam beş yıla dayanıyor. Roman yazmak filme göre daha kolay. Yazarken kâğıt, kalem ve siz varsınız. Film içinse, zaman, mekân ve daha önemlisi para sorunu var.

600 sayfalık ve üç ciltlik bu romanı yazış sürecini biraz anlatır mısınız?

▬ Çalışmam oldukça yavaş oldu. Dört yıla yayıla sindire sindire, okuyarak tartışarak, eleştirileri değerlendirerek oluşan bir süreçte yazıldı. Yazarken, mümkün olduğunca kendimden uzaklaşmamaya çalışırım. İnsan kendini anlatırken, başkalarını da anlatma şansına sahip. Yazarken hem kendinizle hem başkalarıyla konuşuyorsunuz. Bu büyük bir haz veriyor. Böyle bir yaşantı, bundan haz alma, yazarın yazmaya bağımlılığını oluşturuyor.

Çalışma ister araştırmaya dayalı, ister içten gelenlerin yazılması şeklinde olsun, sonunda iç kurguya gelir dayanır. İkinci Dünya Savaşı'nı anlatan bir roman da yazsanız, sonunda kendinizin, beyninizin kurgusunu ortaya çıkaracaksınız?

Kolay mı yazıyorsunuz?

▬ Hiç kolay yazmam. İki tür yazar vardır. Birincisi birden patlar. Gece oturur sabaha kadar uzun bir öykü bitirir. Diğer tip ise, yavaş yavaş sindirerek yazar. Ben ikinci türdenim.

ARES HARİKALAR DİYARINDA

Romandan bir bölüm

"Parmaklarını cam elyafından yapılan bastona sürtmeye başlamıştı.

- "..İş yarım kalır! Doçentlik tezinin es geçtiği mevzu bu: Titorelli dış görünümü işlemedi diyoruz. Ruh için! Buraya kadar her şey güzel! Ama küçük bir soru... Bir roman yazıyorsun ve yarattığın kahramanların dış görünümünü ısrarla es geçiyorsun. Ne olur?"

- "Boşluk" dedi Selim. "Boşluk olur."

- Boşluktan da öte yarattığın bütün karakterler birbirinin içine geçer. Herkes birbirine karışır. Eksen karakter karşıt karaktere benzer. Karşıt karakter bilmemkimin ikizi olur.."

- "Üstelik" diye söze girdi Selim "Kimin hangi lafı söylediği; neyi yediği neyi içtiği belli olmaz.

- "Yani çift kimlik!"

- "Titorellinin en büyük temalarından biri! Adamımız herkesin, herkesin gölgesi olma olasılığını belirtmek için. Dış görünüşü es geçti. Not alıyorum.

- "Al" dedi Işık "Sargas-sonun gelmiş geçmiş en iyi ödevi olacak bu."

Selim doçentlik tezinin kararına iki üç kelime karaladı. Karalarken de sordu.

- "Kız" dedi "Kızı ne yapacağız? Eksen Karakterin sevgilisi diye geçen kızı!.. Titorelli kızın görünüşünü manyaklar gibi anlattı. Burada ofsayta düşmeyelim. Biliyorsun değil mi?"

Sayfaları karıştırdı okumaya çalıştı: Pembe bir teni var. Yüzü oval! Bunun farkında olduğu için...

- "Önemli bir yere geldik" diye söze girdi. "Titorelli yarattığı karakterleri çatıştıracak bir neden bulmalıydı. Şimdi tahmin et yavru"

- "Kız?"

- "Kız" diye onaylad "Titorelli kızın ne denli benzersiz, ne denli büyüleyici olduğunu göstermek zorundaydı. Kız diğerleri arasından kuğu gibi sıyrılacak, milleti birbirine kırdıracaktı. Aşk işte.."

- "Aşk... Dördüncü bölümün sonunda"

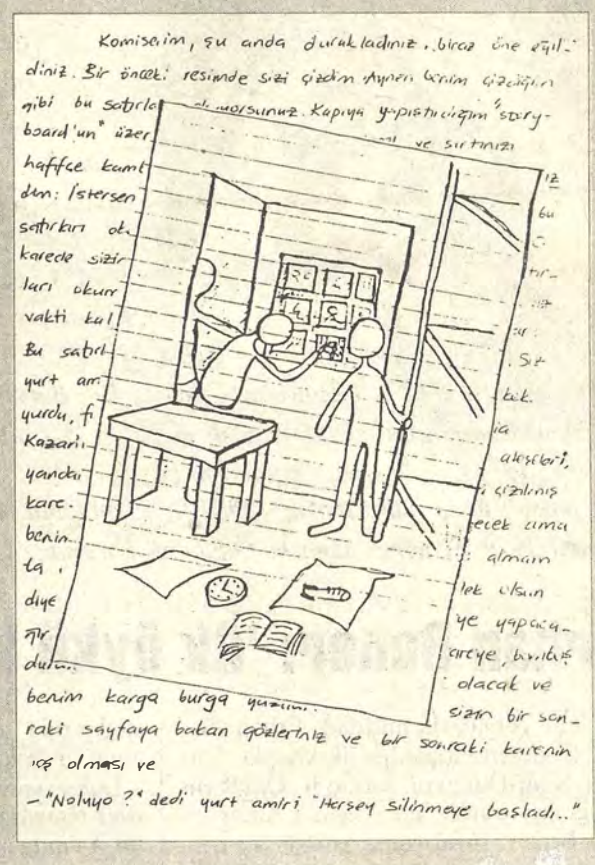

Eserinizden biraz bahseder misiniz?

▬ Hayat kadar karmaşık, hayat kadar gri bir yapı kurmaya çalıştım. Romanda bir kaç karşıtlık var. Bir kaç gerilim var. Bunlardan bir tanesi izleyenle izlenen arasında. Kim kimi görüyor sorusunu soruyorum. Okurun kendisi de bir yerden sonra, gören yerine giriyor. Yazarın yerinde görüyor kendini.

Romanızda kendi çizimleriniz, kendi el yazılarınız da var. Bu Türkiye'de daha önce görmediğimiz bir teknik.

▬ Romanın iç yapısı böyle gerektiriyordu.

Romanların dünyada ve Türkiye'de giderek kısaldığı, kitapların inceldiği bi dönemde yaşıyoruz. Bu bir dezavantaj mı?

▬ Bunun bir dezavantaj olduğunun farkındayım ama yine aynı yanıtı tekrarlayacağım. romanın iç yapısı böyle gerektiriyordu.

İkinci bir roman için düşünceleriniz var mı?

▬ Kafamda şöyle bir tema var: Doğa, çürümeye ve kaosa yöneldiği halde, bir yandan da bu kaostan ahenk, düzen yaratmaya çalışıyor. Bu benim çok ilgimi çeken bir konu. İkinci romanım bu temanın etrafında dönebilir. ◄

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

Ö Y K Ü K İ T A B I

Seçici Kurul: *Aydın Boysan, Prof. Dr. Cevat Çapan, Zeynep Oral, Ersin Salman, Gürol Sözen.*

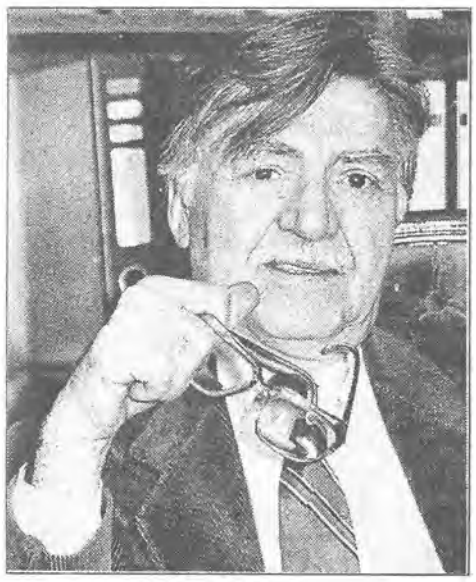

19 Nisan 1929'da Lefkoşa'da doğdu. Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni ve Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Maliye Müfettiş Muavinliği, Hesap Uzmanlığı yaptı. Hazine Genel Müdürü oldu. Sanat hayatı 1945'te başladı. Önceleri şiir yazıyordu (bir şiir kitabı var: Sesler, 1948), sonra hikâye ve romana geçti. Romanları: Acemiler (1952), Gordium (Yalnızlar) 1956, Loş Ayna 1960, Ara Kapı (1962), yeni b. Fransızca çevirisindeki adıyla: Kedi ve Ölüm (1965), Baharla Geleñ (1969), Elif'in Öyküsü (1980), Oyuncu (1981), Böcek (1982), Ölü Bir Deniz (1983), Sisli Yaz (1984), Ortadakiler (1987), Tekilleşme (1990), Bir Bürokratın Romanı (1991), Memurluk dönemine ait anıları Bürokratlar adı altında üç ciltte topladı (1978, 1979), Çıldırtan Yağmurlar (oyun) 1980, Şahmeran (oyunlaştırılmış halk masalı) 1984'te yayımlandı. Hızır Doktor (1981) oyunu 1979 Ertuğrul Muhsin Ödülü'nü kazandı.

AŞK-I MUHABBET SEVDA

Kitapta yer alan aynı adlı öyküden bir bölüm

"Aslan gibi adamdı," dedi kadın, şimdi biraz daha yumuşamış bir sesle. "Kendini benim için vurmuş dediler, ama inanmadım. Hem, benim neyime vuracaktı ki kendini? Onun gibi bir adam, bir orospu için kendini vurur mu? Çok başka bir adamdı o. Burada pek bir yalnızdı. Bana onun için gelirdi. Öyle koca diye eve kapatılacak erkeklerden değildi. O zaman da söylerdi, 'Benim bu dünyada işim yok, yerim yok!' derdi. 'Sana rastlamamış olsam, çoktan işimi bitirirdim' derdi. Kimbilir ne yaptılar adama... Buraya gelmeden önce karakolda çok eziyet etmişler. Nah, orasına elektrik vermişler, kalktığı zaman karaya yakın bir halka oluşurdu çevresinde. Ona herkes Alamancı derdi ama, öyle değildi. Bu şarkıyı dinlerken hep ağlardı. Öyle şarkı sevmezdi halbuki. Bir gün de ben komünistim demişti, inanmamıştım. Komünist onun gibi mi olur? Sonra işte, beni sürgüne yolladılar. Üç beş yıl orada burada sürttüm, ondan hiç haber alamadım. Biraz para biriktirince buraya dönüp bu evi aldım. Birileri anlattı, aptal bir kızla evlendirmişler. Ne olacak? Kabahat karısındadır, hiç kuşkum yok. Yoksa, benim gibi bir orospu yüzünden ne diye vursun kendini, ha? Ne diye? Benden ona ne fayda gelirdi ki? O zamanlar tabii gençtim, güzeldim, cilveliydim, ama hepsi bu... Neyse, olan oldu bir kez. Sen kızlardan birini almayacak mısın? Bak, Niyazi'ninki çıktı. Necla fena değildir. Temizdir. Şimdilerde buralara daha iyisi düşmüyor. Ama gelecek hafta bir uğra iyi bir parça gelecek. İlk senin koynuna veririm..."

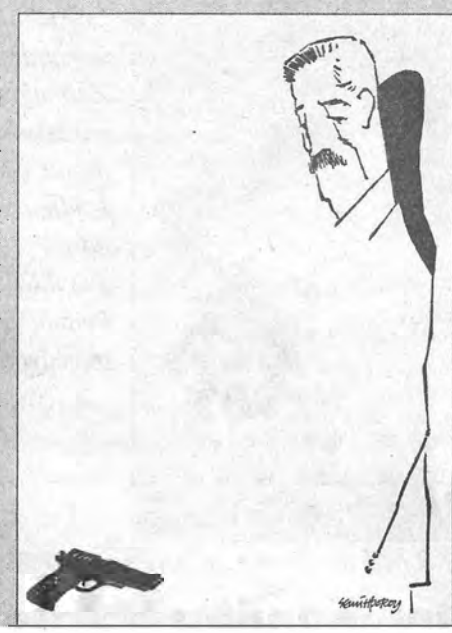

Gramofonun kolunu bir kez daha kıvırdı:

"Söyle ey mutribi nâzende edâ,
Ne imiş aşk-ı muhabbet, sevdâ..."

Erhan Bener: 'İlk öykü kitabım'

Ünlü romancılarımızdan Erhan Bener öykülerini topladığı ilk kitapla Yunus Nadi Ödülü'nü kazandı. Ödüllerin saygınlığı olması gerektiğinin altını çizen Bener, sorularımızı yanıtladı.

Uzun yıllar mali müşavirlik yaptınız. Edebiyata olan ilginiz nasıl doğdu?

▬ Edebiyata ilgim çok küçük yaşlardan beri vardı. Ailede herkes çok okur, bu okuma ortamı içinde yetiştim. Kendimi bildim bileli yazar olmayı istedim. Yazmaya, gençlerin genellikle yaptığı gibi şiirle başladım. İlginç bir rastlantı, ilk öykümle, - adı Küçük İstasyon'du- Yunus Nadi Yarışmasına katıldım. Sanırım 40'lı yılların sonuydu, ilk otuza girdi ve yayımlandı. Maliyeci olarak çalışmamın nedeni, bizdeki tüm sanatçıların ikinci bir mesleği vardır, yaşamını sürdürmek için, benim için de böyle. Ama bu çalışmam edebiyatla uğraşmamı engellemedi. Bunlardan da önce lise çağlarında serüven öyküleri yazmıştım ama kayboldu gitti.

Daha sonra serüven türünde denemeleriniz olmadı mı?

▬ Aslında serüven türüne hep ilgi duydum, birçok notlarım var. Birgün, fırsat bulursam bir serüven romanı yazmayı planlıyorum kafamda.

Roman ve öykülerinizde hangi konuları işliyorsunuz?

▬ Genellikle, olaylardan ve tavırdan çok insan yapısı, ruhu, psikolojisi ilgilendirir beni. Ama bu soyut psikolojik bir deneme değil, insan ruhunu yaşadığı ortam içinde inceleme ağır basar.

Yarışmaya katılmayan bir yazar olarak biliniyorsunuz. Bu yarışmaya katılmak nereden aklınıza geldi?

▬ 15- 20 yıldır hiçbir ödüle katılmıyorum. Bu kitap öykülerimi topladığım ilk kitap, yani ilk öykü kitabım. Daha önce öykülerim yayımlandı tabii, ama bu yayımlanmış ve yeni öykülerimden oluşturduğum ilk öykü kitabım. Sevgi öykülerinden oluşuyor. Piyasaya çıkacağı gün, yarışmaya katılmanın son günüydü, yayımcımın önerisiyle katıldım. Yani, ilk öykümle ve ilk öykü kitabımla Yunus Nadi'ye katılmış oldum. Yunus Nadi Ödülü'nün bizim kuşak için önemli bir yeri var. Ama ödül kalıcı olmalı, saygınlığını korumalı. Meselâ, Mandela Atatürk ödülünü reddetti, çünkü daha kurulduğu gün soysuzlaştırıldı, ilk ödülü NATO Genel Sekreterine verdiler. Ama Yunus Nadi Ödülü bugüne dek niteliğini korudu.

Romanlarınızdan "Ölü Bir Deniz" sinemaya uyarlandı, "Yalnızlar"da TV dizisi yapıldı, acaba yazış tarzınızın sinema diline uygun olduğunu söyleyebilir miyiz?

▬ Aslında tarzım sinema diline uygun değil, ben içerik kadar kurguya da önem veren bir yazarım. Söyleyeceğiniz şeyin "yeni bir şeyler" olmasının yanısıra kurgusu da önemli. Roman ve öykülerimdeki kurgunun sağlamlığı sinemaya aktarılmalarını kolaylaştırıyor. Çünkü sinemada, kurgudaki zayıflık hemen sırıtır. Bu arada henüz yayımlanmamış romanım "Palaz" da 6 bölümlük TV dizisi olarak çekildi, yeni yayın döneminde yayınlanmak üzere.

Ödül kazanan öykü kitabınız, Aşk-ı Muhabbet Sevda'nın sevgi öykülerinden oluştuğunu söylediniz, neden sevgi öykülerini seçtiniz?

▬ İnsan yaşamında çok önemli birkaç nokta var. Doğmak (yaşam) ölmek ve bunların arasında insanın en büyük yeteneği olan sevme yeteneği. Sevgi insan için çok önemli bir şey, iki karşı cins arasında olması gerekmiyor. Kitaptaki öykülerden biri de aynı cinsten iki insan arasındaki sevgiyi anlatıyor. İki insan arasındaki sevgi yaşamın her döneminde etkili olan çok önemli bir durumdur. Bu nedenle daha önce yayınlanmış ve yayınlanmamış öykülerim arasından sevgiyle ilgili olanları seçerek bir kitap oluşturmayı düşündüm. ◄

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

YAYIMLANMAMIŞ ÖYKÜ KİTABI

Seçici Kurul: *Aydın Boysan, Prof. Dr. Cevat Çapan, Zeynep Oral, Ersin Salman, Gürol Sözen.*

Cihat Burak; Orta ve lise öğrenimini Galatasaray'da yaptı. G.S.A. Mimarlık bölümünden mezun oldu. Ankara Bayındırlık Bakanlığı'nda çalıştı. Çeşitli yıllarda aldığı burslarla Paris'e gitti. Mesleki çalışmalarla birlikte resim çalışmalarını sürdürdü. Gerek Paris gerekse Türkiye'de kişisel sergiler açtı. Mimar olarak çeşitli yarışmalarda, ödüller kazandı. Resim çalışmalarında aldığı ödüller: Paris'te 1964 yılında Utrillo, sokak konulu yarışmada gümüş madalya, Paris Musée de l'Art Moderne Salon İnterministériel yarışmasında bronz madalya, İstanbul Resim Heykel Müzesi çağdaş Türk resmi yarışmasında 50 altın birincilik ödülü . Ayrıca, Sedat Simavi ödülünde resim dalında birincilik aldı ve Nokta Dergisi Doruktakiler toplantısında ödüllendirildi.

Edebiyat çalışmaları: 1936-37 yıllarında Yeni Adam Dergisinde 10 öykü, 1980 yılında Cardonlar adlı öykü kitabı ile çeşitli dergilerde çıkmış öyküler.

Cihat Burak : 'Sıtma nöbeti gibi bir şey'

Cihat Burak'ı çoğumuz ressam olarak tanıyoruz. Kendi tabiriyle 'derleyip toparladığı' öyküleriyle, Yayımlanmamış Öykü Kitabı dalında Yunus Nadi Ödülünü kazanan Burak'la edebiyatçı yönü üzerine bir söyleşi yaptık.

Cihat Bey, siz ressamsınız ama çeşitli dergilerde yayımlanmış öyküleriniz, bir de 1980 yılında çıkan "Cardonlar" adlı bir kitabınız var. Öykülerinizle, bir yarışmaya katılma düşüncesi nasıl gelişti?

▬ Benim zaten birikmiş birçok yazım vardı... Yani yarışmaya katıldığım öykülerimin çoğu yeni yazılmış şeyler değil. Bir süre önce çok dağınık olan bu yazıların tümünü bir derleyip toparlayayım dedim. Sonra Yunus Nadi'ye yöneldim. Hepsinin altı nüsha fotokopisini çektirdim ve yarışmaya yolladım. Yani böyle bir yarışmaya başlamışken yarışmaya da katılayım dedim, zaten eskiden beri Cumhuriyet okuruyum, bu yüzden öyle geçti aklımdam...

Kaç yıldır yazıyorsunuz ?

▬ 1930'lu yıllardan bu yana yazıyorum. 1936 yılında İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun Yeni Adam Dergisi'nde öykülerim yayınlanmıştı. Yaklaşık 10 tane. Ama ondan önce, hatırlıyorum, Galatasaray Lisesi'nde okurken arkadaşlarla birlikte bir dergi çıkarmıştık. Dördüncü sınıftaydık, Mahmut Dikerdem falan da vardı. O dergi tek nüshaydı, elle yazılmıştı. Oraya da bir şeyler yazmıştım.

İlk yazdığınız öyküyü anımsıyor musunuz?

▬ Evet, harpte yaralanan bir askerin öyküsüydü... Herkes sözünü ettiğim o dergi için bir şeyler yazıyordu, bana da yaz demişlerdi, o öykü öyle yazıldı.

Öykülerinizle başınızdan geçen olayları anlatıyorsunuz...

▬ Evet, öykülerin bir kısmı biyografi, kimisi hayali kimisi de gerçekten başımdan geçmiş olaylardır... Kullandığım üslup ise hep aynı... Aynı türde öykülerim 1980 yılında "Cardonlar" adlı altında yayınlanmıştı.

Yunus Nadi Ödülü'nü kazandığınız yayınlanmamış öykü kitabınızda "Kedi" başlıklı bir öykünüz de var... Siz kedileri çok seviyorsunuz. Hem resimlerinizde, hem yazdıklarınızda bu sevgiyi, hatta tutkuyu fark etmemek mümkün değildi. Kedi sevginiz nereden kaynaklanıyor?

▬ Evet, kedileri severim. Aslında ben bütün hayvanları severim. Kediyle çocukluğumda çok haşır neşir oldum, belki ondan... Eski, ahşap evlerden kedi eksik olmazdı ki. Her mangalın altında bir kedi uyuklardı. İnsanların arasında karakterlerini hiç kaybetmez kediler, belki onun için çok seviyorum. Köpek gibi değildir kedi. Boyun eğmez. Bağımsızdır.

Galatasaray Lisesi'nde okuduğunuz için Fransız edebiyatına bir yakınlığınız olmalı...

▬ Aslında okulun ilk senelerinde Fransızca pek fazla sarmadı. Ama onuncu sınıfta gelen bir hocamızın, Marcel Odetta'nın çok etkisi olmuştur üzerimde. Mesela Baudelaire'in çevirdiği Edgar Allen Poe öykülerini getirmişti sınıfa. Ben de yıllar sonra Edgar Allen Poe'nun 'Estraordinary Stories' kitabını bulmuştum. Akademideydim o zaman. Çok etkilenmiştim. Baudelaire'i çok severim. Victor Hugo, Mallarme... Evet, daha sonra etkilendiğim yazarlar ve romanlar oldu.

Peki Türk edebiyatı ile aranız nasıldı?

▬ Ben yazar olarak Evliya Çelebi'yi çok severim. Dünya'ya gelmiş ilk sürrealist yazar olarak görürüm onu. Abdülhak Şinasi Hisar, Peyami Safa, şair olarak Nâzım Hikmet, Yunus, Pir Sultan Abdal sevdiklerim arasındadır.

Sürekli yazıyor musunuz?

▬ Benim mesleğim yazarlık olmadığı için sürekli yazmıyorum. Bazen sık sık yazıyorum, bazen de elimi sürmüyorum. Sıtma nöbeti gibi birşey adeta.

Biraz da çalışma biçiminizden söz edebilir misiniz?

▬ Benim çalışma biçimim çoğunlukla el ayak çekildikten sonra, yani geceleri... Çünkü büyük bir sükûnet lâzım bana çalışabilmek için. Onun dışında bir özelliği yok. ◄

YAKUTİLER

Yayımlanmamış kitabındaki Mel'un Kedi öyküsünün girişi

"Saat altıya doğru Beyazıt Çınar Altındaki kahveye gideyim de başladığım öyküyü bitireyim dedim, hava daha aydınlık, kimseler yok ortada, kahvenin duvar dibi masalarından birine oturdum; yandaki masada yaşlı bir adam kahvesini içiyor, defterimi çıkardım, yazmaya başladım, o sırada gümüş yavru geldi...

Kahvede ana oğul iki kedi var, öğleleri bazen ciğer götürüyorum, bir haftadan beri de bir bu gri yavru meydana çıktı, ona da ciğer veriyorum; bugün meydanda yoktu, aradım bulamadım, akşam görünce çağırdım, geldi kucağıma aldım, yaklaştırdım kulağıma, mırıl mırıl mırlıyor, masaya ateladı, defterin üstünde kalemin gidip gelişini oyun zannedip kalemi ısırmaya çalışıyor, aldım omuzuma koydum, bir taraftan da yazıyorum; pek severim kedinin mırıl mırıl mırlıyarak omzumda gezmesini, oturuşunu; yandaki masadaki adam -altmış yaşından fazla, saçları dökük, sarışın, daha doğrusu tuz hardal karışımı bir renk, oldukça temiz giyinmiş-: - Siz kedicisiniz galiba?.. Dedi, kedi seviyorsunuz!... Severim dedi, pek severim. Öğleleri bazen bunlara ciğer getiriyorum, bugün yoktu, karnı aç herhalde, şimdi gidip ciğerciden alamam artık... Ben dedi adam; hiç sevmem kediyi; evde olsa kaçarım!.. Olabilir dedim, her insan kedi sevmez, bazısı sever bazısı sevmez!.. Hayır yanlış anlamayın diye telaşlandı, arz edemedim yani; sevmem diyorsam sebebi var, benim küçük yeğenim vardır, ablamın kızı; daha doğrusu torunu, üç dört yaşında, bir gün kediyi mıncıklamış mı ne yapmış, aman beyim, hayvan yandan böyle çocuğun suratına bir atıldı, böyle dört elleriyle, tırnaklarıyla, dar yetiştim, yoksa yüzünü parçalayacak!... "

Kedileri çok seven Cihat Burak'ın "Cennet Anaların Ayağının Altındadır" adlı tablosu.

Milli Ekonominin Güçlü Lokomotifi

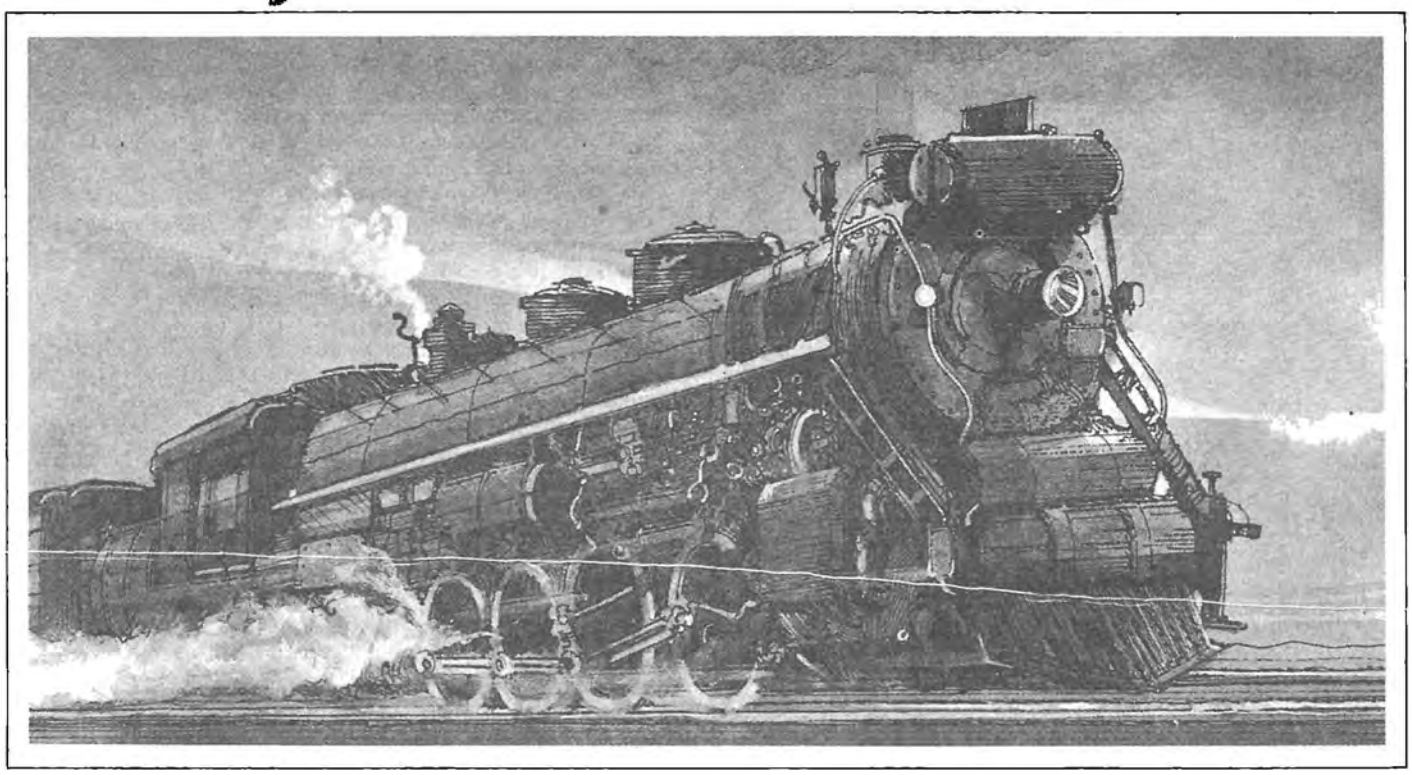

Bankacılığımızın güçlü lokomotiflerinden biridir TÜRKBANK..

79 yılın birikiminden aldığı güçle, KREDİ KARTI, YATIRIM FONU ve ÖZEL KREDİ gibi uygulamalarıyla devam ediyor yoluna TÜRKBANK..

İstikrarlı yönetiminin güvencesiyle, elektronik bankacılığın hızıyla ilerliyor tüm yurtta TÜRKBANK..

TÜRK TİCARET BANKASI

TÜRKBANK

"İkinci Adresiniz"

YUNUS NADİ ÖDÜLLERİ 1992

ŞİİR KİTABI

Seçici Kurul: *Refik Durbaş, Doğan Hızlan, Alpay Kabacalı, Sami Karaören, Zeyyat Selimoğlu.*

(Yayımlanmamış şiir dalında hiçbir yapıt yeterli oyu sağlayamamıştır.)

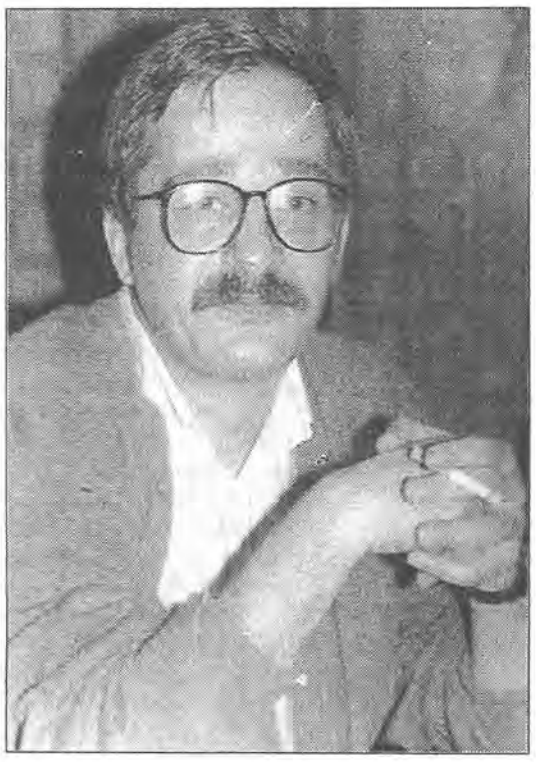

Ahmet Erhan 1958 Ankara doğumlu. Çocukluğu Akdeniz kentlerinde geçti. Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Bu güne dek sekiz şiir kitabı yayımlandı. 1981 yılında ilk kitabı Alacakaranlıktaki Ülke ile Behçet Necatigil Şiir Ödülü'nü kazandı. Diğer kitapları : Yaşamın Ufuk Çizgisi (1982), Akdeniz Lirikleri (1982), Sevda Şiirleri (1984), Ateşi Çalmayı Deneyenler İçin (1984), Zeytin Ağacı (1984), Ölüm Nedeni Bilinmiyor (1988), Deniz, Unutma Adını (1992). Erhan evli ve Deniz adında bir çocuk sahibi.

Ahmet Erhan: 'Şanslı bir şairim'

Şiir kitabı dalında birincilik ödülünü 1992 basımı Deniz, Unutma Adını adlı kitabıyla alan Ahmet Erhan ile Türkiye'de şiir üzerine söyleştik.

İlk şiiriniz ne zaman yayımlandı? Türk şiiriyle ilgili düşünceleriniz neler ?

▬ İlk şiirim, 1976 yılında Ataol Behramoğlu'nun yönettiği Militan dergisinde yayımlandı. O yıllar Türk şiirinin "Hayat Çizgisi"ne sadık olduğu yıllardı. Günümüzde yazılan şiirin ise bu çizgiden çok uzak olduğunu görüyorum. O çizgiye yakın olanlar ise, nedense yok sayılıyor. Ben o çizginin kalıcı olduğuna inanıyorum. Marjinallik adına yapılanları ise gülümseyerek izliyorum. Ben şiiri Dranas ve Külebi'den öğrendim. Onlar bugün nasıl vakur ve yalın duruyorlarsa, sözünü ettiğim, Türk şiirinin hayat çizgisi de oradadır !

Şairin okuruyla buluşması konusunda ne gibi sorunlar yaşanıyor ülkemizde ?

▬ Şanslı bir şairim ben. Hiç değilse kitaplarım belli bir zaman içerisinde tükeniyor ve ben hiç değilse telif alabiliyorum. Çiçekler hariç ! Okurdan yana şikâyetim yok. Türkiye, Dünya'dan çok farklı değil. Bizde şair var. İddia edildiği gibi okur yoksa, bu biraz da iddia sahiplerinin sorunu.

Yeterli sayıda şiir okuru var mı Türkiye'de?

▬ Okur yok deniliyor da, Türkiye'nin ufkunu siyasetçilerimiz kadar göremiyoruz gibi geliyor bana. Türkçe bir Latin Amerika patlamasına gebe. Dilerim yayıncılarımız da aynı düşüncededir. Ayrıca Dünya'da gelişen olayları Türk edebiyatçıları olarak yeterince kavrayabildiğimizi sanmıyorum. Ne gariptir ki, devrimciliği, tutuculuğu, liberalliği köşe dönmeciliğe dönüştürdük. Bütün bunlara rağmen bir Türk şairi olmaktan onur duyuyorum. Ülkemin çelişkilerini bile seviyorum. Bu kendi başına şiirin nedenidir. ◄

DENİZ, UNUTMA ADINI

Kitaptan iki şiir

AT AVRAT SİLAH

Atım öldü. Avradım beni sevmiyor.
Silahım suskun.
Sırtımdan kaç güneşi aşırtarak
yürüdüm. Yok.
Damarlarımdaki alkolü kolonyayla sildim
Yok. Yükseklik korkumu dirseğimle
dürterek
Kentin bütün üstgeçitlerinden geçtim
Evlerde kabuk bağlayan yaralarımı
dışarda rüzgâr
örseliyor

Atım öldü. Avradım beni sevmiyor.
Silahım suskun.
Yok. Sevgilim. Olamadım. İçkilere daha
bir dadandım
1182734. Mesai saatlerinde
aranılacak. Yok.
Artan her günüm sanki ölüme ekleniyor.

Atım öldü. Avradım beni sevmiyor.
Silahım suskun.
Kiraz dalına asılmış bir mendil gibi
kaldım
Bekliyorum tarihin kaçınılmaz fırsatlarını
Yok. Sevgilim, Duasız bir din arıyorum.
Yok.
Leylî bir uyku. Alnı örselenmemiş bir
insan
Gece yatıya gelen bir umut.
Gündüz giden bir ehl-i
müslüman
Yağıyorum durup durup bütün
yağmurlarımı

Türklerin anayurdundayım. Yalnızım.
Alkol. Yok.
Savunduğum her şeyin savunmaya
geçtiği. Tanrım.
Yok. Boğulsam cezir oluyor,
yaşasammed
Artık evcil olan kelimeler aranıyorum:
Oda. Pipo. Kitap. Çocuk. Ev. Aile. İş.
Otobüs.
Atım öldü. Avradım beni sevmiyor.
Silahım suskun.

Ancak otuzüç gün üç gece ağlasam
avunurum
Yok. Küçük Asya'dayım. Ninem Rum.
Dedem yüzbaşı.
Kanım A Rh pozitif. Çok bira içince
negatifleşiyor.
Yok. Sevgilim. Bilemedim. İki taşı çatıp
bir yapı kurmayı
Atım öldü. Avradım beni sevmiyor.
Silahım suskun.

Kanım çekiliyor dünyayı böyle
düşününce
Yok. Sanki durup dururken
saçlarım seyreliyor.
Sıcak oldu. Genleştim. Konformist
filan oldum.
Yenik bir hayvan büyütüyorum
koynumda. Yok.
Atım öldü. Avradım beni sevmiyor.
Silahım suskun.

At. Avrat. Ve silah. Su. Ateş Ve toprak.
Bütün dinleri böyle kandırarak
dinimi buldum.
Öldüğüm gün davula üç kez vurulacak.
Tören. Yok.
Kalbim. Bir ayrılığı çalışor kampana.
Tren.
Yok. Seni istasyonlarda kaç kere
öptüğümü
sayamıyorum
Atım öldü. Avradım beni sevmiyor.
Silahım suskun.

365'le 35'in çarpımı neyse ona göre
kurdum kendimi
Ondan ötesini ister eksilt ister çoğalt

Devrim misin nesin ver artık şu
adresini. Yok.
İnkılâp! İnkılâp! İnkılâp! İnkılâp!

ŞAİR

Gözyaşım katmerlenir avucumda
Bir gül açar delimtırak
Kalbim, göğsümdeki payanda
Bu gece sarılıp yanyana yatsak

Yalnızlığı suvaran şu sokaklar
Tekil ayakseslerinin çoğul sessizliği
Ülkenin damarlarına ekmişler
Bir ölçek korku, bir ölçek ölü gözü

Ve Türkiye'de şair olmak
Her ahval ve şeraitte gülünç bir şeydir
Çünkü vatanın bütün kaleleri zapt
olunmuş
Ve bütün tersanelerine girilmiştir

Yağmurum kalakalır kapımda
Yarımyamalak bir hüzün rakıyla çiftleşir
Salaş meyhanelerde yüzler morarınca
Yalnızlığım aklanır, süt gibi olur.

Ve Türkiye'de şair olmak
Gerçekten gülünç bir şeydir:
Kutuplarda yangın!
Kalbim, bugün başka biriyle çıkma
Kötüyüm, dalsızım, duraksızım...

MÜŞERREF HEKİMOĞLU

Başkent sofralarında kutlamalar

Başbakan **Demirel**'in uçağı Esenboğa'ya inmeden önce havaalanında yaşanan olaylar hâlâ konuşuluyor. Kurban protokoluyla ilgili tartışmalara yorumlar yapılıyor. DYP'liler beş kurban getirmişler, merdiven başında kesmek istiyorlar. Büyükelçi **Üstün Dinçmen** de havaalanında kurban kesmenin devlet protokolünde yeri olmadığını anlatmaya çalışıyor. Başbakan Demirel ve eşi uçak merdivenlerinden inerken kesilen kurbanlar, yerde sel gibi kan akarken kucaklaşmalar çağdaş bir devletin protokolüne ters düşen bir olay diye yorumlanıyor. Demirel'i karşılamaya gelen Brezilya Büyükelçisi, beyaz tüylerinde DYP bayrağı, sürmeli gözleriyle kalabalığa şaşkın bakan koçların orada niçin bulunduğunu çok merak etmiş olacak. Ancak merakını gideremediği söyleniyor. Uçak piste inince kurbanlar gözden kaybolmuşlar, uğruna kurban olacakları BABA'yı çıkışta beklemişler. Brezilyalı diplomat ise pistte bekleyen arabasına binip kente dönmüş...

Bu kurban olayına son verilemez mi diye soruyor başkentliler. Kurban kesmek isteyenler, yerlerde kan gölü oluşturmaktan başka bir yöntem bulamazlar mı? Çok kez yazdım, bana ters gelir bu kurban olayı, parasını bir hayır derneğine vermek, bir hastaya ilaç, bir çocuğa kitap almayı yeğlemek cumhurbaşkanı, başbakan, parti için kurban kesmekten daha tutarlı değil mi?

Başbakan Demirel havaalanından doğru Meclise. SHP'li Kültür Bakanı **Sağlar** için verilen gensoru önergesinin görüşüleceği toplantıya. Önergenin reddedilmesi için DYP'lilerle oy kullanmaya gitti o gün. Önerge de reddedildi. Kültür Bakanı Fikri Sağlar ve yakın çalışma arkadaşları arabalarına atlayıp Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü **Engin Özgen**'in evine gittiler. Kültür Bakanı'nın eşi **Serap Sağlar** da kocasını baştan sona izledi o gün. Sonucu da gözleri parlayarak kutladı. O yemek ev sahibinin profesörlüğünü kutlamak için düzenlendi aslında. Sağlar'ın önergesinin reddedilmesi de başka bir sevinç katti Bakanlık ailesine.

Bu arkeolog karı-kocayı okurlarımız tanır. Bu sayfada söz ettim onlardan. Doçent **İlknur Özgen** de Bilkent Üniversitesi Arkeoloji Dalı Bölüm Başkanı. Yakın dostlarının "İko" diye çağırdığı çok hoş bir kadın. Bilim dalına, üniversite olayına, öğrencilerine çağdaş bir bakışı var. Sofrası da, söyleşileri de çok güzel. Gergin bir günden sonra öyle zarif bir sofra herkesi dinlendirir bence. Fikri Sağlar da neşeleniverdi. Konuklar arasında Profesör **Günsel Renda** ve Profesör Doktor **Yavuz Renda,** Bilkent Konservatuarı öğretim üyelerinden **Leda Cenaz** ve **Gürer Aykal** da var.

Yılların birikimi

Siz bu yazıyı okurken **Gürer Aykal** Ayvalık'ta olacak sanırım. Tatillerini de Ayvalık'ta geçirecek artık. Orada bir ev aldı. Kardeşi **Gülören Cangır**'ın sürprizi bu. Ayvalık'ın içindeki eski kilisede verilecek konserlerden sözetti bir aralık. Dinlemek ne güzel olacak kimbilir. Engin Özgen söyledi, İstanbul'da arkeoloji müzesinde de oda orkestrası konserleri yapılıyor bir süredir. Bu konulara yönelirken havalanında kurbanı hayli yadırgıyor insan. BABA buna ne diyor acaba? **Erdal Bey**'e sormak gereğini duymuyorum doğrusu. Ne söyleyeceğini duyar gibiyim.

Özgenler'in yemeğinde **Mehmet Altan** da var, Fikri Sağlar'ın yakın arkadaşı, aynı yaştalar, kırk yaş üzerine bir yazısı nedeniyle espriler yapıldı. O yazıyı otuzdokuz yaşında yazmış meğer! Sonra insan yaşamında artan yılların güzelliğinden sözettik. Damla damla oluşan göller gibi, güzel bir birikim oluşturuyor o yıllar. Dışişleri'nden Büyükelçi **Rıza Türmen** de elli yılın birikimini kutladı dostlarıyla. Masada pembe çiçekler, mumlar, çevresinde yakın arkadaşlar ve çok renkli söyleşiler. Kadehler durmadan kalkıyor, yalnız doğum günü değil çok şey kutlanıyor. Diplomatlar zarif kişiler ama **Rıza Türmen**'in özel bir zarifliği var. Önce sevgili eşi **Tomris Türmen**'e, güle güle diyor. Belki de biliyorsunuz, Profesör Doktor Tomris Türmen Sağlık Bakanlığı'ndaki görevinden de Tıp Fakültesi'ndeki kürsüsünden de ayrılıyor. Dünya Sağlık Örgütü'nde çok önemli bir göreve gidiyor. Cenevre'de oturacak, Türkiye'nin ötesinde birçok ülkenin sağlık sorunlarına, çocuk ve aile sağlığına eğilecek. Ayrılık hüznünü dağıtan güzel bir olay bu. Masada İbn-i Sina Tıp Fakültesi Dekanı Profesör Doktor **Semih Baskan,** yardımcısı Profesör Doktor **Nusret Aras** ve eşleri de var. Onlar da tıp öğrenciliği yıllarında başlayan bir dostluğu kutluyorlar. Bir aralık Cebeci Doğumevi Başhekimi Doktor **Oya Gökmen** de geldi, güzel bir doktor-diplomat dengesi kuruldu masada. Doktorlarımızla konuşurken hastalıktan korkmuyor insan. Tıp dilinde inanılmaz gelişmeler var. Ölüm giderek uzaklaşıyor çevremizden! Ama bir de hastaneler var değil mi? Bir gün bir sofrada buluşup hastanelerin durumunu da kutlar mıyız acaba?

Dostlarının "Şirinaki" diye çağırdığı Şirin Devrim ve Müşerref Hekimoğlu yıllar önce bir söyleşide...

Davulun sesi uzaktan duyulacak

Yazımı bir diplomat dostumun emekliliğini kutlayarak sona erdiriyorum. Büyükelçi **Erdem Erner,** hangi ülkede ve hangi görevde olursa olsun yaşama sevincini yitirmeyen kişilerden biri. Buluşunca kahkahalarla güleriz. Anılarla, şarkılarla, çağrışımlarla yılların birikimini kutlarız. **Fahrülnisa Zeyd, Şirinaki, Aliye Berger, Halikarnas Balıkçısı, Füreya** da katılır söyleşilere. Erdem Erner İstanbul'a gidiyor önümüzdeki günlerde. Ada'daki evde **Şirin Devrim** ile buluşacak, kimbilir neler anlatacaklar birbirlerine. Şirin Devrim'in dizinden bir ameliyat geçirdiğini duydunuz mu? Kireç çağını geride bırakmanın sevincini kutluyor şimdi. Ama merdivenleri rahat çıkamıyor galiba! **Gökçen Erner** Ada'daki evin alt katında bir oda hazırladı ona. O evin tüm odalarında güzel olaylarla çınlar duvarlar. Sanat yaşamında koskoca bir ağacın dallarında çiçekler yeşerir. Büyükelçi Erdem Erner'in'in başlattığı **"Davulun Sesi"** kitabı da o evde bitecek sanırım. Davulun Sesi, Dışişleri'nde uzun yılların öyküsü. Son tokmak Ada'da vurulacak! Sesini sonbaharda duyacağız. ◄

SELÇUK EREZ

"Makedonya" Yunanistan'ın tekelinde midir?

Geçenlerde Atina'da yapılan Avrupa Güzellik Yarışması'nda birinci gelen Yunan güzeli **Marina Çindikidu** "Makedonya'nın Yunan olduğunu" ilan etmiş! Demek ki dağılan eski Yugoslavya'nın yerini alan cumhuriyetlerden birinin halkının kurduklan devlete Makedonya adını vermesi Yunanlı dostlarımızı bu kadar rahatsız etti... Biri çıkıp kurduğu devlete "Ankara", "İstanbul" veya "Trakya" dese bizim böyle üzüleceğimizi sanmıyorum. Greklerin bugün en ulusal sanılan kavram kelime ve unsurların biraz deşildiğinde ulusal olmayıp evrensel olduğunu artık anlamaları gerekir. Bunu kavramaları için kendimizden örnekler verelim. Bir süre önce en ulusal sanılan malzemenin nelerden kaynaklandığını araştırdığımda bakın nerelere varmıştım:

Yağlı Güreş: M.N. Bouillet, 1928'de Paris'te yayınlanmış olan **"Dictionnaire Classique de L'Antiquite"** adlı eserinde güreş sporunun başlangıcının Herkül'e dayandığı, sonra bir süre ihmal edilen olimpiyat oyunlarıyla beraber unutulduğu, ancak **İsa**'dan 708 yıl önce düzenlenen olimpiyatlarda güreşe yeniden yer verildiği, o çağlarda güreşçileri güreşirken kayganlık sağlamak, rakiplerinin işini güçleştirmek için yağ sürüldüğü yazılıdır. **S von. Aulock**'un **"Sylloge Nummorum Graecorum"** eserine bakarsanız pehlivanlarımızın Kırkpınar meydanında güreşirken uyguladıkları oyunların çoğunun eski Yunan sikkelerinde yer aldığını görürsünüz.

Kılıç Kalkan Oyunu: Turist kafilelerini karşılarken oynayacak kadar ulusal sandığımız bu dansımızın kökü Romalı Mars papazlarının dini bir danslarına dayanır. **Stewart Perowne, "Roman Mythology"** (Pane Hamlyn. Londra 1969. s.39) adlı eserinde şunları anlatır: Martın 23'ünde Mars tapınağının sıçrayan papazları (Salii) mızraklarını sallayarak "ancilis" denen kalkanlarını birbirine vurarak dans ederlerdi. Eski Latin savaşçıları gibi giyinen bu papazların dansı sadece harp ilahı Mars'ı değil ekip biçme işlerini yöneten bir tanrı olarak tanınan Starun'u da kutsardı: Amaç kış aylarında kente girmeye çalışmış olan kötü ruhları kaçırmak ve sıçrayarak bitkilerin yerden yükselmelerini temsil etmekti.

- Rahmetli **Celal Bayar**'ın eşinin kızkardeşi **Zafire Hanım**'ı tanımıştım. Bu Bursalı hanımefendi ayın bazı günlerinde iş yapmanın doğru olmadığını, o günlerde yapılan işin hayırlı sonuç vermeyeceğini söyler, bu olumsuz günleri "nahis" olarak anardı. Mars papazlarından bahseden Mitoloji kitabında (s.39) Roma takviminde iş yapılması uygun günlerin "fasti", iş yapılmaması gerekenleri de "nefasti" olarak belirlendiği, "fas" kelmesinin "doğru" anlamını taşıdığı belirtilmiş.

Takvimimizdeki Mart'ın harp tanrısı Mars'ın adından. temmuzun bir Babil tanrısından ağustosun da tanrılaştırılmış bir Roma başbuğundan kaynaklandığını hatırlarsak bunlara şaşmayız!

Karagöz: Yavuz Sultan Selim, 16. yy'da Mısır'ı işgal ettiğinde bu gölge oyununu görmüş ve dönüşünde bir Karagöz sanatçısı grubunu da beraberinde İstanbul'a getirmiştir. Karagöz oyunu dediğimiz oyunun Arap Yarımadası'na Uzakdoğu'ya gidip gelen tüccarlar aracılığıyla Java'dan getirildiğine inanılmaktadır. (Metin And: Karagöz Dost Yayınları, 1975).

Kilimlerimiz: Çatalhöyük'te (M.Ö. 6350-5400) ve Hacılar'da (M.Ö. 5750-5100) gelişmiş neolitik devirden kalma duvar ve kapkaçaklarda yer alan motif ve şekiller bugün Anadolu kilimlerinde kullanılmaktadır. (James Melleart, Udo Hirsch, Belkıs Balpınar The Goddess from Anatolia, Eskenazi, Milano, 1989).

Türk Yemekleri: Bugün Türk mutfağı olarak adlandırdığımız yemeklerin bir kısmının Asya kökenli olmasına karşılık (Bkz. The national cooking of Kazakhs. Alma-Ata-Kaynar. 1992) çoğu Doğu Akdeniz'den, Roma'dan ve daha öncelerden kalma yemeklerdir. Athenaeus'un "Deipnosophistae"sine bakarsanız sadece yaprak dolmasının değil, birçok tatlı tarifinin de burada yeraldığını görürsünüz.

Yunanlı dostlarımız, en ulusal sanılanların dahi ne kadar evrensel olduğunu görüyorsunuz... Öyle ise Makedonya'nın tekelinizde olduğu savından vazgeçin... Eğilin, kulağınıza bir şey fısıldayalım: Sıkı durun... Sade "Makedonya" değil "Bizans" bile sizin tekelinizde değildir... Bizans dil ve din açısından mirasçısı sizseniz toprak, biyoloji, harsına kültürün kalanlarla Bizans'ın en aşağı sizin kadar hak-hukuk sahibi mirasçısı da biziz! Bizans'ın tekeli size sadece bizim bu konudaki cahilliğimizden akılsız bir miras reddimizden kalmıştır. Ondan Makedonya konusunda babalanırken yarın-öbürgün bizim de Makedonyalılar gibi uyanıp **"Bizans aynı zamanda bizimdir"** dediğimizde ona sahip çıktığımızda ne yapacağınızı şimdiden düşününüz! ◄

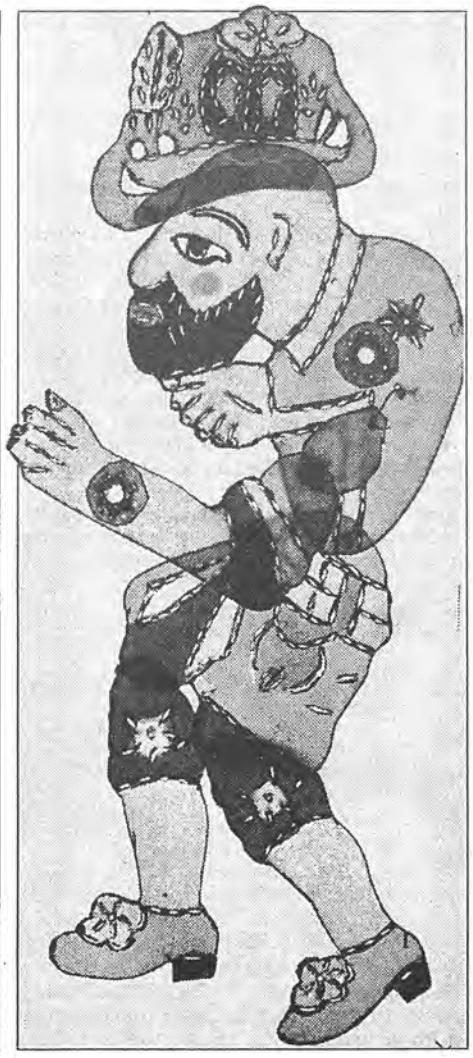

Güzellik yarışması birincisi Cindikidu Makedonya'nın Yunan olduğunu ilan etti (üstte). Oysa "ulusal" sanılan malzemeler araştırıldığında şaşırtılı sonuçlar çıkıyor.Karagöz (sağda) ve Kılıç Kalkan (en üstte) bunun birer örneği.

BRİÇ

ŞİAR YALÇIN

957 - Tek şans

♠ ARV10
♥ 532
♦ V103
♣ V104

♠ D985
♥ A64
♦ AD4
♣ AD2

Batı	Kuzey	Doğu	Güney
1 Kör	Pas	Pas	Kontr
Pas	2 Pik	Pas	3 SA..

Batı kör ruasını çıkar, Doğu dokuzluyu verir. Sıra sizde.

CEVAP: Dışardaki bütün onörlerin (üç rua, bir dam ve bir vale) Batıda olduğu muhakkak gibidir. Bu da empaslarınızın hiçbiri tutmayacak demektir. Körü, Beşli Majör oynadıklarına göre, en azından beşlidir (altılı ise zaten hiçbir şansınız yoktur). Acaba ilk eli alıp almamak fark eder mi? İlk eli bağışlarsanız ikinci de mi bağışlamanız gerekir? İlk bakışta, bütün onörler, yani el antreleri Batıda olduğuna göre, Doğuyu körden tecrit etmenin pek bir anlamı yok gibi görünmektedir. Ama siz yine de, genel ilkeler doğrultusunda, ilk eli bağışlayın (bunun aslında hayati bir önemi olduğunu birazdan göreceksiniz) ve ikinci eli alın. Artık Doğunun körü yoktur fakat Batının mıh gibi üç metr körü kalmıştır ve iki minör ruasıyla kucağına düşmenizi beklemektedir. Ne yapacaksınız? Yedi kesin eliniz vardır ve iki ele daha ihtiyacınız vardır. Son körünüzle Batıyı yatırırsanız, Batı iki kör daha çektikten sonra pikle elden çıkar ve böylece size bir el bile hediye etmez. Öyleyse pikleri çekip elindeki bu rengi elimine ettikten sonra mı Batıyı yatırmak gerekir? Hayır, onun da nedenini birazdan göreceksiniz. O halde tek şansınız Batının pikten şikan (ya da singlton olmasıdır). Şimdi buna göre oynayalım: pik asını çekin ve körle elden çıkın. Durum şimdi şudur:

♠ RV10
♥ (5)
♦ V103
♣ V104

♠ ———
♥ V10(7)
♦ RXX
♣ RXXX

K / B D / G

önemi yok, körü kalmamıştır

♠ D98
♥ (6)
♦ AD4
♣ AD2

Batı için en iyi savunma metr körlerini çekmek ve ondan sonra karo veya trefle elden çıkmaktır. Siz de yerden birer küçük karo ve trefl, elden ise İKİ PİK atarsınız. Şimdi Batının karo döndüğünü varsayalım. Yerden valeyle alır, TREFL asını çeker (Viyana darbesi, eğer Batı körlerini çektikten sonra karo yerine trefl dönmüş olsaydı KARO asını çekerdiniz), pikle yere geçer ve iki pik daha çekerek şu duruma gelirsiniz:

♠ ———
♥ ———
♦ 10
♣ V

♠ ———
♥ ———
♦ RX
♣ R

K / B D / G

♠ ———
♥ ———
♦ AD
♣ ———

Batı sıkışmıştır: ya trefl ruasını yemek ya da karosunu teklemek zorundadır!

Eğer Batı kendisini körle yatırdığınız zaman hiç kör çekmeden (veya sadece bir kör çektikten sonra) karo veya trefl dönmüş olsaydı yerden alır ve bu defa Viyana darbesi yapmadan bütün piklerinizi çekerek şu duruma gelirdiniz:

♠ (V)
♥ ———
♦ 103
♣ V104

♠ ———
♥ V10
♦ RX
♣ RX

K / B D / G

♠ (8)
♥ ———
♦ AD
♣ AD2

Şimdiye kadar sadece iki el almış olan Batı kör yemek zorundadır. Bunun üzerine trefl ası ve trefl ya da karo ası ve karo oynar ve Batıyı yatırırsınız: Batı metr körünü çektikten sonra kalan iki eli AD çatalınızla alırsınız.

Batının sadece bir karo çektikten sonra karo veya treflle elden çıkması halinde de durum aynıdır: Batı bu defa son pikiniz üzerine son kör yemek zorunda kalır.

İşte dört elin dağılımı:

♠ ARV10
♥ 532
♦ V103
♣ V104

♠ ———
♥ RDV107
♦ R976
♣ R753

K / B D / G

♠ 76432
♥ 98
♦ 852
♣ 986

♠ D985
♥ A64
♦ AD4
♣ AD2

Dağılımı gördükten sonra iki noktayı daha açıklayalım:

1. Deklaran ikinci değil de birinci körü alırsa, tekrar kör oynayıp elden çıktığında eli Batı değil, sekizliyle DOĞU alır ve karo ya da trefl döner!

2. Güney körle Batıyı yatırmadan önce BİRDEN çok pik çekerse, oyunun artık çıkarı kalmaz, çünkü Batının son körü üzerine elden yiyecek kâğıdı kalmaz: (1) son pikini yerse, Batının dönüşünü yerden alıp Viyana darbesini hazırlamak için ele geçtikten sonra tekrar yere dönüşü kalmaz; (2) karo veya trefl yerse, Batı o rengin kâğıdıyla elden çıkar ve oyun sonunda elde iki kâğıtlı tehdit kalmaz (deneyin).

Evet, sizin sadece iki eli görerek çözdüğünüz bu problemi sizin kadar kuvvetli oyuncu olmayan arkadaşlarınıza açık problem olarak verebilirsiniz!..

958 - Haziran problemi

♠ V2
♥ A654
♦ R6
♣ D8765

♠ 109876
♥ D987
♦ V
♣ 932

K / B D / G

♠ D43
♥ RV103
♦ D10987
♣ R

♠ AR5
♥ 2
♦ A5432
♣ AV104

Batı pik onlusunu çıkar ve Güney 7 Trefl (granşlem) yapar. (Bu problem de büyük Usta Commander Pawle'undur.) ◄

SATRANÇ

KAHRAMAN OLGAÇ

Salov,Valery-Gurevich,Mikhail
Reggio Emilia 1992 (9) A87 (Hollanda)
1.d4 d6 2.Af3 g6 3.g3 Fg7 4.Fg2 f5 5.0-0 Af6 6.c4 0-0 7.Ac3 Ve8 8.d5 Aa6 9.Kb1 e5 10.de6 Fe6 11.Ad4 c6 12.b4 Fc4 13.b5 cb5 14.Adb5 Kd8 15.Fa3 d5 16.Ad6 Ve5 17.Ac4 dc4 18.Vc2 Ac5 19.Fc5 Vc5 20.Kb5 Vd6 21.Kb7 Şh8 22.Ab5 Ve5 23.a4 a6 24.Ac3 Ag4 25.h3 Ae3 26.fe3 Vc3 27.Şh2 f4 28.Kf3 fg3 29.Kg3 Fe5 30.Kh7! [Bak:Diyagram] 1-0

Beliavsky,Alexander-Anand,Viswanathan
Reggio Emilia 1992 (9) D47 (Slav)
1.d4 d5 2.c4 c6 3.Ac3 Af6 4.e3 c6 5.Af3 Abd7 6.Fd3 dc4 7.Fc4 b5 8.Fd3 Fb7 9.0-0 b4 10.Ae4 Fc7 11.Af6 Af6 12.c4 0-0 13.c5 Ad7 14.Fc4 Kb8 15.Ve2 h6 16.Fe3 c5 17.Fb7 Kb7 18.dc5 Ac5 19.Kfd1 Vb8 20.Vc4 Ad7 21.Vc4 Kc8 22.Kd2 Kbc7 23.Kad1 Kc4 24.Kd4 Ab6 25.Vg4 Şf8 26.Ve4 Şg8 27.Vg4 Kd4 28.Kd4 Şf8 29.Vh5 Vc7 30.h4 Fc5 31.Kd2 Fe3 32.fe3 Ad5 33.Şf2 Vc5 34.Ad4 Af6 35.Vf3 Ve5 36.Kd1 Şg8 37.Vf4 Vd5 38.Ka1 e5 39.Vf5 Kc4 40.b3 ed4 0-1

Kasparov,Gary-Khalifman,Alexander
Reggio Emilia 1992 (9) D37 (Vezir gambiti)
1.Af3 d5 2.c4 e6 3.d4 Af6 4.Ac3 Fe7 5.Ff4 0-0 6.e3 c5 7.dc5 Fc5 8.Vc2 Ac6 9.a3 Va5 10.0-0-0 Fe7 11.g4 dc4 12.Fc4 e5 13.g5 ef4 14.gf6 Ff6 15.Ad5 Ae7 16.Af6 gf6 17.Khg1 Şh8 18.Ve4 Ag6 19.Vd4 Vb6 20.Vb6 ab6 21.Kd6 fe3 22.fe3 Ka5 23.Şd2 Kf5 24.Kf1 Kc5 25.Fd3 Kc6 26.Kc6 bc6 27.b4 Kd8 28.Ke1 Ac5 29.Ad4 Ad3 30.Şd3 Fd7 31.Şe4 Ke8 32.Şf4 Kc8 33.Af5 1/2

İvanchuk,Vasily-Polugaevsky,Lew
Reggio Emilia 1992 (9) A04 (İngiliz)
1.Af3 c5 2.g3 Ac6 3.Fg2 g6 4.c3 Fg7 5.d4 cd4 6.cd4 d5 7.Ac3 e6 8.0-0 Age7 9.b3 0-0 10.e3 b6 11.Fa3 Fa6 12.Ke1 Kc8 13.Kc1 Ke8 14.b4 Fb7 15.g4 Kc7 16.Ke2 Ac8 17.Kec2 Ad6 18.b5 Aa5 19.Fd6 Vd6 20.Ac4 de4 21.Kc7 ef3 22.Ff3 Ke7 23.K7c2 h6 24.Fb7 Kb7 25.Vf3 Kd7 26.h4 e5 27.de5 Ve5 28.h5 Şh7 29.hg6 fg6 30.a4 Ab3 31.Kd1 Vf6 32.Ve2 Ke7 33.Şg2 Ac5 34.a5 Ae6 35.Vf3 Vf3 36.Şf3 ba5 37.Kd6 Ac7 38.b6 ab6 39.Kb6 Ad5 40.Kb5 Kf7 41.Şg2 Ab4 42.Kc4 Ad3 43.f4 Ab2 44.Kc2 a4 45.Kbb2 Fb2 46.Kb2 a3 47.Ka2 Ka7 48.e4 Şg7 50.f5 gf5 51.gf5 Ka5 52.Şg3 Ke5 53.Ka3 Kf5 1/2

Gelfand,Boris-Karpov,Anatoly
Reggio Emilia 1992 (9) E12 (Vezir-hind)
1.d4 Af6 2.c4 e6 3.Af3 b6 4.a3 Fb7 5.Ac3 d5 6.Va4 c6 7.cd5 ed5 8.g3 Fd6 9.Fg2 Abd7 10.0-0 0-0 11.Ff4 Ve7 12.Kad1 Kfe8 13.e3 c5 14.Fd6 Vd6 15.dc5 bc5 16.Vf4 Vf4 17.gf4 Kab8 18.b4 d4 19.ed4 cb4 20.ab4 Ff3 21.Ff3 Kb4 22.Ad5 Ad5 23.Fd5 Af6 24.Fc6 Kd8 25.d5 Kf4 26.Ka1 Kd6 27.Ka7 h5 28.f3 Ad5 29.Fd5 Kd5 30.Ka3 Kg5 31.Şh1 Şh7 32.Ke3 Şh6 33.Kg1 Ka5 34.Kd3 Kf6 35.Kc3 Kff5 36.Kd3 g6 37.Kc3 Ka4 38.Kd3 Şg7 39.Kc3 Şf6 40.Ke3 Ke5 41.Kge1 Ke3 42.Ke3 Şf5 43.Ke2 Şf4 44.Şg2 g5 45.Şf2 f5 46.Kb2 g4 47.fg4 hg4 48.Kc2 Ka3 49.Kb2 Şg5 50.Kb8 Ka2 51.Şg1 Kd2 52.Ka8 Şf4 53.Ka3 Ke2 54.Ka1 Şf3 55.Kf1 Şe4 56.Ka1 f4 57.Kd1 Kc2 58.Ke1 Şf3 59.Kf1 Şe3 60.Ke1 Ke2 61.Ka1 Kc2 62.Ke1 Kc2 62.Ke1 Şd3 63.Kf1 f3 64.Ka1 Şe2 65.Kb1 Ka2 66.Kf1 Şe3 67.Kb1 Ka4 68.Kb3 Şf4 69.Kb8 Ka1 70.Şf2 Ka2 71.Şg1 Kg2 72.Şh1 Kd2 73.Şg1 Kg2 74.Şh1 Ke2 75.Şg1 Kc2 76.Kb4 Şe3 77.Kb3 Şc2 78.Kb1 Kd2 79.Ka1 Kb2 [79..Kd1 80.Kd1 Şd1 81.Şf2 Şd2 82.h3 eşitlik] 80.Kf1 Şe3 81.Ka1 Kg2 82.Şh1 g3 83.Ka3 Şf4 84.Ka4 Şf5 85.hg3 Kg3 86.Şh2 Kg4 87.Ka5 Şf4 88.Ka4 Şg5 89.Ka3 f2 90.Kf3 1/2 ◄

Kombinezon: 264
Cserna-Ozsvath
Macaristan 1979

Etüd: 264
E.Paoli
Roma 1950

Problem: 264
Günter Scheffler
D.Almanya 1978

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ:

Siyah oynar kazanır.
Kombinezon 263'ün çözümü:
1.Fb2! Vb2 2.Kd8 Fd8 3.Vb2 kazanır.

Beyaz oynar kazanır.
Etüd 263'ün çözümü:
1.Ff4 Şa7 2.Fe3 Şb8 3.Şd8 Va7 4.Ac6 Şa8 5.Aa7 kazanır.

3 hamlede mat
Problem 263'ün çözümü:
1.Ke7 Ve5 2.Af5 Şe4 3.Ag3 mat

ARMAĞANLI BULMACA

SEDAT YAŞAYAN

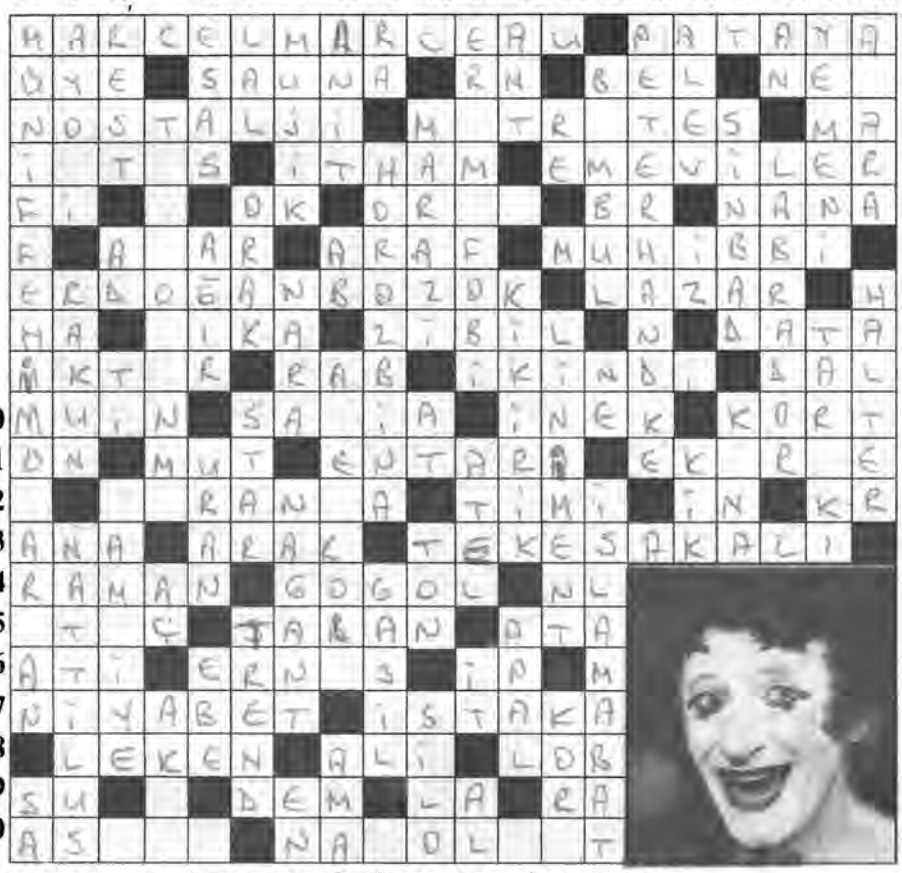

Bu haftanın armağanı Aziz Nesin'in YÜZ LİRAYA BİR DELİ adlı kitabıdır.

İsim:.....

Adres:.....

.....

SOLDAN SAĞA

1- Fotoğrafta gördüğünüz, ünü Fransız mim sanatçısı... Ekvatoral ve tropikal bölgelerde yaygın biçimde yetiştirilen meyve ağacı. **2-** Aza... Fin hamamı... Radon elementinin simgesi... Ortadoğu'da eski bir yerleşmenin üst üste gelen kalıntı katmanlarının oluşturduğu yapay tepe... Mimarlıkta **sahın** anlamında kullanılan sözcük. **3-** Geçmişe duyulan tanımlanamaz ve iç sızlatan özlem... Sıvılar için kullanılan, iki amfora yani 39.3 litre değerindeki eski Yunan ölçü birimi... Su. **4- Kokar gelincik** de denilen, kürkü değerli hayvan... Suçlama... Dört Halife'den sonra İslam devletinin başına gelen hanedan. **5-** Eski ve bilinmeyen bir tarihi anlatmakta kullanılan deyim sözü... Yön göstermek için belli yerlere konulan işaret... Bir tuzla ürününün satıldığı bölgeler... Brezilya'nın plaka işareti... **Emile Zola**'nın tanınmış bir romanı. **6-** Zerdüşt dininde ateş tanrısı... Cennet ile cehennem arasında bulunduğuna inanılan yer... **Kanuni Sultan Süleyman**'ın şiirlerinde kullandığı mahlas. **7-** Bireylerin iç dünyalarını ve dış dünyayla çelişkilerini konu alan karikatürleriyle tanınmış, **Çizgiler, Modern Çağ, Rastgele** adlı üç albüm çıkarmış, 1973'te Bulgaristan'ın Gabrovo kentinde düzenlenen yarışmada "Altın Ezop Ödülü"nü kazanmış karikatür sanatçımız... Öldükten sonra İsa tarafından diriltildiğine inanılan adam. **8-** Yüzey ölçü birimi hektarın simgesi... Arap harflerinin en çok kullanılan el yazısı biçimi... Çöp, süprüntü, pislik... Bilgisayar dilinde "veri" anlamında kullanılan sözcük. **9-** Sarılık hastalığı... Tanrı... Günün bir bölümü... Şube, kol. **10-** Eskiden okullarda çocukları çalıştırmakla görevli kimse... İşiten, duyan... Argoda çok çalışan öğrenci... Tenis oynanan alan. **11-** Bir şeyin esas tutulan yüzü... Adıyaman'ın bir ilçesi... Genellikle tek parçalı kadın giyeceği... XIX. yüzyıl başında Fransa'da ortaya çıkan ve iki kişiyle oynanan bir kâğıt oyunu. **12-** Aile halkı... Böcek ısırmasıyla oluşan yumru... Küçük mağara... Kripton elementinin simgesi. **13-** Dince aziz tanınan kimi kadınlara verilen saygı sanı... Türkiye'nin ilk deniz araştırma gemisinin adı... Kökleri sebze olarak kullanılan otsu bir bitki. **14-** Yurdumuzda bir petrol bölgesi... **Ölü Canlar, Taras Bulba, Müfettiş** gibi yapıtlarıyla ünlü Rus yazarı... Hollanda'nın plaka işareti. **15-** Betona delik açmakta kullanılan sivri uçlu aygıt... Tarlaya atılan tohumu örtmek için gezdirilen ağaç sürgü... Soyundan gelinen kimse. **16-** Gelecek... Yurdumuzda kurulmuş yirmi bir köy enstitüsünden biri... Kalın bükülmüş sicim. **17-** Vekâlet, vekillik... Bilardo oyununda kullanılan değnek. **18-** Kara batmamak için ayağa takılan bir çeşit örgülü ayaklık... Yüce, yüksek... Teniste topu rakibin arkasına düşürmeyi amaçlayan vuruş. **19-** Kenar süsü... Hazırlanan çayın renk ve koku bakımından istenilen durumu... Bir nota... Eski Mısır'da güneş tanrısı. **20-** Kısır olan kadın ya da dişi hayvan... 4 Nisan 1953'te Çanakkale Boğazı'nda Dumlupınar denizaltısına çarparak batmasına neden olan İsveç yük gemisi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1- 1900-1983 yılları arasında yaşamış, eski İstanbul yaşamını canlandıran resimleriyle tanınmış, aynı zamanda resim yanı ağır basan karikatürler de çizmiş, kitap kapağı ve dizi yazı resimleme konularında da ürünler vermiş Türk ressamı... Nazi partisinin hücum kıtasını simgeleyen harfler. **2-** Dövülmüş sarmısak, yumurta sarısı ve zeytinyağından oluşan soğuk sos... **Çamaşırcı ayı** da denilen ve Amerika'da yaşayan kürkü değerli hayvan... **Jules Verne**'in "Deniz Altında Yirmi Bin Fersah" romanındaki denizaltının adı. **3-** Pokerde bir oyuncunun önündeki paranın tümü... Şöhret... Boru sesi... Divan edebiyatında şarabı övmek amacıyla yazılan şiirlere verilen ad. **4-** Işığın önemli bir yer tuttuğu dramatik anlatımlı **İsa'nın Son Yemeği, Mısır'a Kaçış, İsa'nın Çarmıha Gerilişi** gibi yapıtlarıyla ünlü XVI. yüzyıl İtalyan ressamı... Yiyecek bulamayan, yoksul kimse... Götürü iş için verilen el emeği. **5-** Bir şeyin özünü oluşturan ana öğe... Tartıda çok çeken... Sanayi... Oyunda cezalı çocuk. **6- Samlt** de denilen ve sözsüz oynanan köy seyirlik oyunlarının genel adı... Bir tarım aracı... Büyük ün kazanmış sinema ya da müzik sanatçısı... İstatistikte uzun süreli eğilime verilen ad. **7-** Rus köylüsü... Sarhoş ya da külhanbeyi bağırması... Bir çeşit toplu tabanca... Hayvanlara vurulan damga. **8-** Demirli biyotit... Evrensel alıcı olan kan grubu... Göz merceğinin ışığı anormal kırmasından ileri gelen ve miyopluk, hipermetropluk ve astigmatlığı birlikte içeren görme kusuru... Çelişkili ve tutarsız iki tümceyi birbirine bağlamaya yarayan bağlaç. **9-** Radyumun simgesi... Küçük bir balık... Ölü yıkama. **10-** Hastalık derecesinde... Satrançta bir taş... Konuşmada sesin duyguları belirtecek biçimde çıkması... Tahıl ambarı. **11-** Yalnızlık korkusu... Kırık kemikleri bir arada tutmak amacıyla kullanılan tahta gibi düz nesne... Terbiyesiz kimse... Hile. **12-** Yemin... Yerfıstığı... Sermaye kuruluşlarında ortakların ödenmemiş sermayeyi tamamlamaya çağrılması. **13-** Bir nota... İlaçlı yağ ya da merhem... Tahıl tanelerinden yapılan Alman damıtık içkisi. **14-** Hindistan'da yetişen, tırmanıcı bir tür biber ağacı... Hangi şey... Bir Asya ülkesinin başkenti. **15-** 1942 yılında doğmuş, yalnızlık ve iletişimsizliğin doğurduğu sıkıntıyı dile getiren yapıtlarıyla tanınmış, **Kasper, Kalecinin Penaltı Anındaki Endişesi, Kontans Gölünden Atla Geçiş, Mutsuzluğa Doyum, Solak Kadın** gibi yapıtları dilimize de çevrilmiş Avusturyalı yazar. **16-** Mızrak uçlarına takılan küçük bayrak... Belirti... Dar, uzun ve hafif bir yarış kayığı. **17-** "Bin Bir Gece Masalları"nda yer alan, birçok filme konu olmuş kahraman... Güzel çiçekli bir süs bitkisi. **18-** Tarla sınırı... Kanada'nın kuzeydoğusunda büyük bir yarımada. **19-** Bir tür hafif ve kaba ayakkabı... Kolan tokası. **20-** Harman yerindeki tahılın taş ve toprakla karışık kalıntısı... Bir spor dalı. ◄

7.6.1992 tarihli bulmacayı doğru yanıtlayarak çekiliş sonucu Füsun Önal'ın BAŞKALARI DA HAYATI DENİYOR adlı kitabını kazananlar :

ADANA'DAN : *Hülya Eskimergen, Okan Yiğitler* ***ANKARA'DAN :*** *Nermi Turan, Abdullah Sevilen, Mahir Keskin, Orhan Zeki Demiray, Rıza Oytun Karaçal, Hüseyin Öztürk, Sema Yarar, Mehmet Bıyıkoğlu* ***ANTALYA'DAN :*** *Orhan Uğur* ***AYDIN'DAN :*** *Reşat Kılıç* ***BURSA'DAN :*** *Mine Ergene, Süleyman Özalkan, Feyzullah Türe* ***ÇANAKKALE'DEN :*** *Ümit Erışık, Kaan Erinç* ***ESKİŞEHİR'DEN :*** *Utku Şeyda, Çiğdem Uludağlı* ***GAZİANTEP'TEN :*** *Mehmet Ağızgüzel, Erdinç Çakar* ***İSTANBUL'DAN :*** *Tahsin Şatvan, Can Pond, Sibel Almas, Osman Seyfi Altınay, Şaheser Cumalı, İsmail Berrak, Erdal Baykul, Feride Boray* ***İZMİR'DEN :*** *Zehra Soysal, Hayrettin Özdoğan, İlke Veral, Murat Ilgın, Gülçin Namlıses, Ajda Ofluoğlu* ***KAYSERİ'DEN :*** *Fatma Yiğitoğlu* ***KIRKLARELİ'DEN :*** *Beyazıt Kösten, Türkân Samsun* ***KOCAELİ'DEN :*** *Yalçın Özkal, Melahat Ören, Yiğit Emirünal* ***KÜTAHYA'DAN :*** *Ergun Tutum, Mustafa Fahri Özer* ***MALATYA'DAN :*** *Meriç Aşar* ***ORDU'DAN :*** *Haluk Yılmaz* ***SAMSUN'DAN :*** *Cem Şükrü Tongal, Gül Külcü* ***SİVAS'TAN :*** *Mehmet Akçay* ***ZONGULDAK'TAN :*** *Köksal Tuncer, Erşan Emiroğlu.*

DÜZELTME: Geçen hafta bir sonraki haftanın bulmaca çözümü yayımlanmıştır. Bu hafta geçen haftaki bulmaca çözümünü yayımlıyoruz. Özür dileriz.

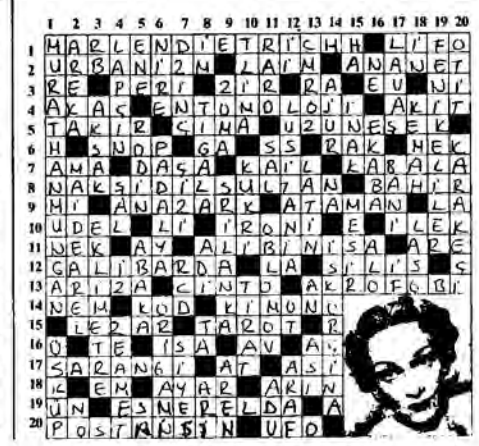

ÇÖZMECE

EROL ÖZBEK

Zıplayan top

Ahmet ile **Ayşe**'nin küçük kızı, her zaman oynadığı kauçuk topu aniden pencereden dışarı attı. O sırada sohbet etmekte olan annesi ile babası bunu fark edince hayli telaşlandı. Evleri dördüncü kattaydı çünkü ve iyi zıplasın diye sert kauçuktan yapılmış olan top bu hızla birisinin başına düşerse, sonu kötü olabilirdi. Ahmet ile Ayşe pencereye hamle ettiler ve topun sokağın asfalt zemini üzerinde zıpladığına tanık oldular. Neyseki sokak boştu. İzlemeye devam ettiler. Top tam yarı yüksekliğe kadar zıpladı, yeniden yere düştü, bir önceki zıplayışında ulaştığı yüksekliğin yarısına ulaştı ve daha sonraki zıplayışlarından her birinde bir öncekinin yarı yüksekliğine kadar zıpladı. Top ilginç bir şekilde, yön değiştirmeden sürekli aşağı yukarı zıpladı ve sonunda yerde kalıverdi. Ayşe derin bir soluk aldı ve " **Oh be! Kimsenin başına düşmedi, hiç bir cam da kırılmadı** " dedi. " **Hem de epey yol aldığı halde**", diye ekledi Ahmet. Ayşe aynı fikirde değildi: **"Ne yolu ? Bizim pencere sokaktan on iki metre yükseklikte. Bahse girerim 20 metreden fazla yol almamıştır"**. Ahmet ise yüzdelere ve kesirlere önem verenlerdendi: **"O senin gördüğün kısmı. Top yüzlerce defa zıplayıp durdu. Bence 50 metreden fazla yol aldı".**

Soru : Top yerde kımıltısız kalana kadar kaç metre yol aldı ? ◄

Geçen haftanın çözümü:

Mustafa 24, en küçük kardeşi 3 yaşındaydı. (Mustafa'nın yaşı en küçük kardeşinin yedi katı değil, ondan 7 kat fazlaydı. 15 kardeş arasında 14 kere 1,5 yaş , yani 21 yaş vardı. Bununla, iki kat arasındaki oranı birleştirince, 21:7 = 3 ve 3 + 21 = 24 buluruz).

CLUB PATARA'LI OLUYORLAR...

CLUB PATARA EVLERİ'NDEN BİR DÖNEM TAPUSU İLE.

Akdeniz'in en güzel tatil beldesi Kalkan'ı sevenler ve Akdeniz mimarisinin emsalsiz örneği Club Patara Evleri'ni tanıyanlar. Club Patara'lı oluyor. Az sayıda bir bölümü **uluslararası değişimli devremülk** olarak satışa sunulan Club Patara Evleri'nden siz de bir **Dönem Tapusu** alın ve Club Patara'lı seçkinler arasına katılın. Kalkan Koyu'nun doğal güzelliğinden ve Club Patara Evleri'nin zengin imkânlarından yararlanın ve hemen tatile çıkın. Ayrıca uluslararası bir tatil değişim organizasyonunun üyeliğini edinin. ***Burgonvillerle bezenmiş İspanyol merdivenlerinden serin çarşı meydanına...*** 200 metre sahil •Açık ve kapalı yüzme havuzları •Anfitiyatro •Apollonia Restaurant •Patara Restaurant •A la Carte Restaurant •Agora Lokantası •Gece Kulübü/Disko •Patara Bar •Apollonia Bar •Agora Bar •Cafe Patara/Patisserie •Market •Fırın •Butik •Kuaför •Dükkanlar •Sauna •Jimnastik Salonu •Sera •Club House •Tenis kortları •Voleybol •Su kayağı •Surf •Yatçılık ve hotel PATARA PRINCE İşletmesi ile tüm servisler.

Merkez: Rumeli Cad. 85/8 Osmanbey-İstanbul **Tel: (1) 231 27 79/5 Hat** Fax: (1) 232 50 95

Club Patara Evleri: PK 10 Kalkan-Antalya Tel: (3215) 19 20/8 Hat Fax: (3215) 13 37

Club PATARA EVLERİ KALKAN